PROGRAM ROZWOJU TURYSTYKI DLA MIASTA PŁOCKA DO 2019 ROKU

Płock
2013

Zespół autorski WYG International Sp. z o.o.

Małgorzata Grochalska

Aneta Duda

Konrad Filipiuk

Marcin Mrugała

Łukasz Wypych

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE ... 3

2. ANALIZA TRENDÓW W TURYSTYCE ... 4

3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU TURYSTYKI W PŁOCKU WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH ... 6

4. ANALIZA ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ PŁOCKA I OKOLIC ... 12

4.1. POŁOŻENIE ORAZ DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA ... 12
4.2. WALORY TURYSTYCZNE ... 13
4.2.1. WALORY NATURALNE I PRZYRODNICZE ... 13
4.2.2. WALORY HISTORYCZNE I KULTUROWE ... 14
4.2.3. IMPREZY MASOWE I ŻYCIE KULTURALNE ... 19

5. ANALIZA STANU ZAGOSPODAROWANIA TURYSTYCZNEGO PŁOCKA ... 23

5.1. BAZA NOCLEGOWA ... 23
5.2. BAZA GASTRONOMICZNA ... 25
5.3. BAZA SPORTOWO-REKREACYJNA ... 26
5.4. BAZA KULTURALNO-ROZRYWKOWA ... 27
5.5. SZLAKI TURYSTYCZNE ... 31
5.6. ORGANIZACJE I INSTYTUCJE ZWIĄZANE Z TURYSTYKĄ ... 35
5.7. INFORMACJA TURYSTYCZNA ... 36

6. ANALIZA RUCHU TURYSTYCZNEGO W PŁOCKU ... 38

6.1. CHARAKTERYSTYKA TURYSTÓW ODWIEDZAJĄCYCH MIASTO ... 38
6.2. RUCH TURYSTYCZNY REJESTROWANY W BAZIE NOCLEGOWEJ ... 40

7. ANALIZA SWOT ... 43

8. KIERUNKI ROZWOJU TURYSTYKI W PŁOCKU ... 45

8.1. REALIZACJA PROGRAMU ROZWOJU TURYSTYKI W MIEŚCIE PŁOCKU W LATACH 2000-2012 ... 45
8.2. OBSZARY WYRÓŻNIAJĄCE SIĘ MOŻLIWOŚCIAMI ROZWOJOWYMI W DZIEDZINIE TURYSTYKI ... 47
8.3. PRIORYTETY I CELE ROZWOJU TURYSTYKI W PŁOCKU ... 48

9. SYSTEM REALIZACJI I ZARZĄDZANIA PROGRAMEM ... 63

9.1. SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU ... 63
9.2. MONITOROWANIE I EWALUACJA REALIZACJI PROGRAMU ... 64

1. WPROWADZENIE

Program Rozwoju Turystyki dla miasta Płocka do 2019 roku dotyczy obszarów oraz zagadnień, które są przedmiotem interwencji publicznej i formułuje, przede wszystkim dla podmiotów publicznych, zadania, których realizacja zależy od aktywności wszystkich jednostek zaangażowanych w rozwój turystyki w mieście.

Program powstał na zlecenie Urzędu Miasta w Płocku, w odpowiedzi na konieczność określenia nowych założeń i kierunków rozwoju turystyki. Wdrażane w ostatnich latach działania realizowane były na podstawie Programu powstałego w 2000 r., którego formuła uległa już wyczerpaniu, gdyż większość z zawartych w nim zaleceń została wdrożona w życie, pozostałe zaś uległy dezaktualizacji.

Prezentowany dokument określa priorytety i cele rozwoju turystyki w Płocku, a także szereg działań służących ich realizacji. Dzięki określeniu pożądanych kierunków rozwoju turystyki w Płocku zapewniona zostaje spójność pomiędzy działaniami lokalnego samorządu oraz jednostek powiązanych z turystyką w mieście. Takie podejście umożliwia koordynację oraz wzajemne wspieranie i uzupełnianie działań podejmowanych przez powyższe podmioty.

Program dostarcza przesłanek do formułowania decyzji, konkretnych zadań oraz zabezpieczania lub poszukiwania środków na realizację tych zadań. Poprzez jasne wyznaczenie priorytetów i celów w kierunkach rozwoju, ułatwia również pozyskania źródeł finansowania konkretnych przedsięwzięć.

Dokument dzieli się na trzy główne obszary: analityczno-diagnostyczny, strategiczno-koncepcyjny oraz wdrożeniowy. Pierwszą część dokumentu stanowi analiza trendów w turystyce oraz audyt turystyczny Płocka, w szczegółowy sposób analizujący zasoby i walory turystyczne miasta. Pierwsza część zakończona została analizą SWOT.

Druga część dokumentu prezentuje koncepcję priorytetów i celów rozwoju turystyki w mieście oraz działań służących ich realizacji. Przedstawia także plan promocji kluczowych produktów turystycznych.

Ostatnim elementem dokumentu jest opis procedur wdrażania Programu wraz z harmonogramem oraz zaleceniami, co do sposobu monitorowania i ewaluacji jego realizacji.

Rezultatem wdrażania Programu ma być podniesienie atrakcyjności turystycznej miasta Płocka. Przekładać się to będzie na wzrost liczby turystów odwiedzających miasto oraz wydłużenie ich pobytu.

Pozytywne efekty turystyki będą miały wpływ na takie dziedziny jak zatrudnienie, rozwój regionalny, edukacja, środowisko, transport czy kultura. Jednocześnie rozwój turystyki zależeć będzie od wielu działań w innych gałęziach gospodarki. Wystąpi więc tutaj sprzężenie zwrotne. Rozwój funkcji turystycznej miasta szczególnie istotny będzie więc z punktu widzenia mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców, którzy będą głównymi beneficjentami tego procesu.

Zakres Programu obejmuje okres do 2019 roku, przy czym jego bezpośrednie skutki odczuwalne będą również w latach kolejnych.

2. ANALIZA TRENDÓW W TURYSTYCE

Uznawana za jedną z najszybciej rozwijających się i przyszłościowych gałęzi gospodarki, turystyka może być znaczącym bodźcem w rozwoju gospodarczym regionów lub miast. Tworzenie nowych miejsc pracy to jedna z wielu namacalnych korzyści płynących z rozwoju turystyki. Inwestycje w turystykę mogą być również silnym instrumentem polityki regionalnej, pozwalającym na wyrównywanie różnic społeczno-gospodarczych. Jej rozwój zawsze pozytywnie wpływa na wspólnotę lokalnych mieszkańców, poprzez wzrost popularności ich regionu, przyczyniając się do wzrostu i pobudzenia poczucia przynależności lokalnej. Inwestycje w turystkę są zatem doskonałą podstawą do rozwoju i stymulacji gospodarczej.

Światowy trend wzrostu znaczenia turystyki związany jest z trendami społecznymi i technologicznymi, które ujawniły się w ciągu ostatnich kilku dekad. Bogacenie się społeczeństwa, głównie Europy i Stanów Zjednoczonych, wpływa na zwiększenie się popytu na produkty turystyczne. Wzrost powiązania świata i jednoczesnego niwelowania barier pomiędzy państwami, czyli proces globalizacji, przyczynia się do rozwoju turystyki, w szczególności tej biznesowej.

Popularyzacja podróżowania również wśród uboższych części społeczeństwa rośnie dzięki rozwojowi technologii komunikacyjnych – coraz krótszych, łatwiejszych i tańszych podróży. Dzięki temu, turystyka przestaje wiązać się z koniecznością powierzenia organizacji podróży wyspecjalizowanym podmiotom. Ludzie coraz częściej decydują się na samodzielny wybór środka transportu, miejsca pobytu, oraz specyfikacji wypoczynku. Dostęp do informacji ułatwiony przez wysoką dostępność Internetu pozwala na całkowite wyeliminowanie biura podróży z organizacji wyjazdów. Pozwala to na realizację indywidualnych pasji i zainteresowań. Wraz z taniejącymi połączeniami transportowymi, wpływa to na możliwości organizacji coraz to bardziej złożonych i długich podróży, jak np. popularne wycieczki dookoła całych państw, lub kontynentów. Pozwala to na wzrost ruchu turystycznego nawet w mniejszych miejscowościach, jako miejscach przejezdnych lub dodatkowych do atrakcji większych aglomeracji miejskich czy centrów turystycznych. Zmiany na rynku usług lotniczych, głównie powstanie tanich linii oraz otwarcie przestrzeni powietrznych, wpłynęły pozytywnie na możliwości coraz dalszych podróży od miejsca zamieszkania. Z tego powodu, liczba potencjalnych turystów z różnych części świata, dla regionów turystycznych stale wzrasta. Aby sprostać zmieniającym się trendom w turystyce, biura podróży, hotele, organizatorzy wycieczek i właściciele atrakcji muszą dostosowywać swoje oferty do zmieniających się warunków. Wzrasta popularność wycieczek bardzo wyspecjalizowanych i nakierowanych na relatywnie małą grupę odbiorców, jak np. turystyka konna, kulinarna czy pielgrzymkowa. Łączenie możliwości wypoczynku ze zwiedzaniem również staje się coraz popularniejsze, gdyż dzięki poprawionej infrastrukturze i możliwości komunikacji, podczas jednej wycieczki można zarówno odpocząć, jak i doświadczyć nowych doznań sportowych, światopoznawczych czy rekreacyjnych.

Zauważalna jest tendencja dzielenia długiego urlopu na kilka krótszych wyjazdów. Liczba podróży na jedną osobę z tego powodu znacząco wzrasta, co ponownie jest umożliwione przez istnienie tanich możliwości przemieszczania się. Różnorodność oferty turystycznej staje się obok, jakości i autentyczności, najważniejszym wyznacznikiem atrakcyjności miejsca pobytu. Oczekiwania turystów są coraz bardziej zróżnicowane i nastawione na coraz bardziej wyspecjalizowane traktowanie, zgodnie z zainteresowaniami i wymogami. Różnorodność samych turystów, pochodzących z coraz to dalszych części globu potęguje to zjawisko. Z tego powodu, każdy region chcący inwestować w turystykę powinien zaopatrzyć się w jak najlepsze i najbardziej zróżnicowane zaplecze atrakcji.

Turystyka ludzi młodych, głównie studentów, jest coraz częstszym zjawiskiem. Zachowują się oni inaczej niż klasyczni turyści, często łącząc możliwości pracy i odpoczynku w tym samym okresie. Możliwość w zakresie taniego podróżowania, czy inicjatywy typu „Couchsurfing" lub „The Hospitality

Club" ułatwią młodym podróżowanie do miejsc wcześniej dla nich nieodstępnych, poprzez pomoc typu darmowego posiłku lub noclegu.

Ludzie starsi również stają się dużo bardziej aktywni. Dzięki wydłużającej się długości życia oraz wszelkim udogodnieniom wynikającym z bogacenia się społeczeństwa, mogą poświęcić na podróże dużo czasu wolnego. Zmiany mentalne tej grupy wiekowej, nastawionej w coraz większym stopniu na realizowanie się i korzystanie z życia, również przyczyniają się do jej aktywizacji. Czyni ich to atrakcyjnymi przyjezdnymi, jednak wymagania komfortu i bezpieczeństwa podróżowania tworzą nowe wyzwania dla oferentów turystki dla ludzi starszych.

Powyższy opis prezentuje kilka z najbardziej charakterystycznych trendów w turystyce w dzisiejszym świecie. Temat nie został jednak wyczerpany, a przyszłość może przynieść kolejne zmiany. Co ważne, regiony starające się inwestować w turystykę, powinny brać pod uwagę najważniejsze opisane zmiany. Obecna tendencja do zapewnienia coraz bardziej różnorodnej oferty turystycznej przy jednoczesnej jej specjalizacji i nastawieniu na konkretne, świadome swoich oczekiwań grupy odbiorców, powinna zostać odzwierciedlona w celach polityki turystycznej każdego turystycznie aspirującego regionu.

3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU TURYSTYKI W PŁOCKU WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Priorytety, cele i działania wyznaczane przez Program Rozwoju Turystyki dla Miasta Płocka do 2019 roku muszą być zgodne z najważniejszymi dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, definiującymi kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym również turystycznego, Polski i jej regionów. Dokumenty te zostały opisane poniżej.

Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 roku

Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 r. są dokumentem rządowym opracowanym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki i przyjętym przez Radę Ministrów dnia 26 września 2008 r. Celem dokumentu jest ukierunkowanie rozwoju turystyki na szczeblu administracji rządowej poprzez określenie strategicznych kierunków jej rozwoju dla pełnego wykorzystania potencjału Polski w tym zakresie.

Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 roku definiują misję polskich władz w tej dziedzinie, którą jest wykorzystanie dziedzictwa kultury, tradycyjnej gościnności i bogactwa przyrody do wzrostu znaczenia turystyki w tworzeniu dochodu narodowego oraz budowania pozytywnego obrazu Polski w kraju i na świecie. Cel nadrzędny określony został jako tworzenie warunków prawnych, instytucjonalnych, finansowych i kadrowych rozwoju turystyki, sprzyjających rozwojowi społeczno-gospodarczemu Polski oraz podniesienie konkurencyjności regionów i kraju, przy jednoczesnym zachowaniu walorów kulturowych i przyrodniczych.

W ramach realizacji celu nadrzędnego wyznaczono następujące obszary priorytetowe rozwoju turystyki w Polsce:

1. Rozwój produktów turystycznych;
2. Rozwój zasobów ludzkich;
3. Wsparcie marketingowe;
4. Kształtowanie przestrzeni turystycznej;
5. Wsparcie instytucjonalne.

Każdy z powyższych obszarów priorytetowych jest składową celów pośrednich i wyznaczonych przez nie działań. Realizacja założeń stawianych w dokumencie opiera się na szerokim traktowaniu turystyki i celów jej rozwoju, wykraczającym poza uwzględnianie aspektów rynkowych, zmierzającym do określenia pozycji turystyki zarówno w rozwoju społecznym jak i gospodarczym kraju. W tym kontekście dokument definiuje następujące założenia:

- wykorzystywanie nieuaktywnionych lub niewłaściwie użytkowanych potencjałów, zwłaszcza zaś potencjału ludzkiego, kulturowego i środowiskowego,
- wzmacnianie kapitału społecznego, kreowanie lokalnych liderów, rozwijanie korzystnych postaw i wartości,
- tworzenie nowych szans dla obszarów o słabszym tempie rozwoju i zwiększenie spójności społecznej i gospodarczej kraju i regionów,

- eksponowanie i zachowywanie cennych wartości kulturowych i środowiskowych,
- stymulowanie przedsiębiorczości oraz postaw innowacyjnych związanych z umiejętnością kreowania nowych usług, tworzenia nowych produktów oraz zdolnością do ich stałego doskonalenia.

Przedstawione powyżej założenia zmierzają do rozwijania turystyki w oparciu o łączenie aktywności wielu podmiotów i potencjałów będących w ich dyspozycji. Wymienione wyżej priorytety i kierunki rozwoju turystyki w kraju, stanowią ważną podstawę dla ukierunkowania dokumentu strategicznego dla Turystyki Płockiej.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi, strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa, określającym kierunki polityki rozwoju, prowadzonej w długim okresie programowania. Strategia wskazuje główne wyzwania, a także cele rozwojowe regionu do zrealizowania przez samorząd województwa oraz inne podmioty. Stanowi ważny punkt odniesienia dla dokumentów programowych i planistycznych tworzonych na poziomie regionalnym oraz lokalnym.

Układ celów strategii został podporządkowany długookresowym priorytetom rozwoju regionalnego. Wśród ramowych celów strategicznych rozwoju Mazowsza znajduje się pięć obszarów działań:

- Gospodarka;
- Przestrzeń i transport;
- Społeczeństwo;
- Środowisko i energetyka;
- Kultura i dziedzictwo.

Piąty obszar działań wskazanych w dokumencie – kultura i dziedzictwo – odwołuje się do kwestii związanych z rozwojem turystyki. Celem rozwojowym w tym obszarze jest wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia. Aby osiągnąć ten cel, powinny być wdrażane następujące kierunki działań:

- Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu;
- Kreowanie miast, jako centrów aktywności kulturalnej;
- Wspieranie rozwoju sektora kreatywnego;
- Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej;
- Upowszechnianie kultury i twórczości.

Plan działań określonych przez Program Rozwoju Turystyki dla miasta Płocka do 2019 roku zmierzać będzie do realizacji wszystkich kierunków działań wyznaczonych w obszarze Kultura i dziedzictwo przez Strategię Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku.

Strategia Rozwoju Turystyki dla Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013

Strategia Rozwoju Turystyki dla Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013 jest kluczowym dokumentem planistycznym, wyznaczającym podstawowe kierunki rozwoju. Razem z częścią diagnostyczną stanowi z jednej strony kompendium wiedzy o Regionie w zakresie potencjału turystycznego, z drugiej strony jest długofalowym scenariuszem działań, które muszą być zrealizowane w założonym czasie, aby osiągnąć stan pożądany.

Strategia składa się zasadniczo z 2 głównych części:

1. Koncepcja rozwoju turystyki województwa mazowieckiego. W tej części Strategii opisane zostały turystyczna wizja i misja województwa mazowieckiego, drzewo problemów oraz obszary priorytetowe. Każdemu z nich został przyporządkowany cel strategiczny oraz cele operacyjne i działania, które przyczynią się do jego osiągnięcia. W ramach obszaru priorytetowego produkt zidentyfikowano i opisano produktowe obszary markowe.

2. Wdrożenie Strategii rozwoju turystyki województwa mazowieckiego. W tej części dokumentu przedstawiony został realny harmonogram działań, umożliwiających efektywne wdrażanie Strategii. Zidentyfikowano ponadto źródła finansowania poszczególnych działań. Omówiono również zasady monitorowania sposobu i efektów wdrażania Strategii.

Zidentyfikowane w ramach Programu Rozwoju Turystyki dla miasta Płocka do 2019 roku priorytety i cele pozostają w zgodzie z kierunkami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Turystyki dla Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Płocka do 2022 r.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka do 2022 roku jest dokumentem kierunkowym, swoistą mapą drogową, stanowiącą podstawę do podejmowania skoordynowanych działań przez wszystkich partnerów społecznych Miasta.

Proponowane w strategii cele i zadania służące ich realizacji obejmują wszystkie sfery życia i funkcjonowania Miasta. W pracach nad strategią wyodrębnione zostały trzy sfery funkcjonowania Miasta prezentowane poniżej:

- Zaspokojenie potrzeb mieszkańców, potencjał ludzki;
- Infrastruktura techniczna, społeczna, gospodarka przestrzenna i ekologia;
- Gospodarka i promocja Miasta.

Dokument określa Misję Miasta, która została zdefiniowana jako: Stołeczny Książęcy Płock – miastem zrównoważonego rozwoju, ukierunkowanym na wysoką jakość życia mieszkańców, atrakcyjnym dla gości i inwestorów. Przyjęta misja Płocka pozwala dokonać jej dekompozycji na następujące cele nadrzędne:

1. Lepiej zaspokojone potrzeby i wysoka jakość życia mieszkańców;
2. Wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej;
3. Harmonijny rozwój przestrzenny i wysoka jakość środowiska;
4. Dynamiczny rozwój gospodarki z zachowaniem bezpieczeństwa środowiska;

5. Wysoka atrakcyjność Płocka dla gości i turystów.

Opracowany Program Rozwoju Turystyki dla miasta Płocka do 2019 roku wpisuje się przede wszystkim w piąty cel nadrzędny „wysoka atrakcyjność Płocka dla gości i turystów", który zmierza do osiągnięcia rozwiniętej turystyki w mieście. Jednakże działania przewidziane do realizacji przez Program spójne będą również z innymi celami nadrzędnymi i wyznaczonymi w ich ramach celami strategicznymi. W ramach pierwszego celu nadrzędnego „lepiej zaspokojone potrzeby i wysoka jakość życia mieszkańców" wdrożenie programu przyczyni się do:

- Zmniejszenia bezrobocia;
- Podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego;
- Ograniczenia barier dla osób niepełnosprawnych;
- Podniesienia stopnia zachowania dziedzictwa kulturowo-historycznego;
- Podniesienia stopnia korzystania z oferty kulturalnej Miasta oraz poziomu czynnego uczestnictwa w kulturze;
- Zwiększenie znaczenia sportu wśród społeczności Miasta;
- Zwiększenia poziomu aktywności obywatelskiej;
- Rozwinięcia poczucia dumy i więzi z Miastem;

W ramach drugiego celu nadrzędnego „wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej" – zrealizowane zostaną działania zmierzające do zwiększenia stopnia rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej.

Wdrożenie Programu przełoży się również na poprawę ładu przestrzennego miasta, która ma być realizowana w ramach trzeciego celu nadrzędnego Strategii „harmonijny rozwój przestrzenny i wysoka jakość środowiska".

Program Rozwoju Turystyki dla Miasta Płocka do 2019 roku odpowiada więc na wiele potrzeb miasta definiowanych nie tylko jako stricte turystyczne.

Polityka Rozwoju Gospodarczego Miasta Płocka na lata 2012-2022 (Załącznik 1: Krótkookresowy Program Rozwoju Gospodarczego Miasta Płocka IV kwartał 2012 – IV kwartał 2016)

Krótkookresowy Program Rozwoju Gospodarczego Miasta Płocka stanowi załącznik do długoterminowego dokumentu strategicznego Polityki Rozwoju Gospodarczego Miasta Płocka na lata 2012-2022. W poniższym dokumencie opisano szczegółowo działania i poddziałania, wynikające z Polityki Rozwoju Gospodarczego i przewidziane do realizacji przez Urząd Miasta Płocka i podmioty podlegające Urzędowi Miasta, w okresie od IV kwartału 2012 roku do IV kwartału 2016 roku.

W dokumencie tym uwzględnione zostały cele operacyjne i działania zapisane w Polityce Rozwoju Gospodarczego, które przewidziane są do realizacji przez odpowiednie komórki merytoryczne Urzędu Miasta Płocka i jednostki zależne od miasta, we współpracy z partnerami zewnętrznymi.

Czwarty obszar strategiczny dokumentu – turystyka – określa cele operacyjne dla miasta związane z rozwojem turystki:

- Cel operacyjny 4.1: skoordynowany rozwój oferty turystycznej Płocka, w tym działania: analiza potencjału turystycznego miasta i regionu – biała księga turystyki płockiej, przygotowanie nowych produktów turystycznych wraz z podmiotami branży turystycznej, pod kątem turystyki weekendowej i biznesowej, opracowanie strategii promocji turystycznej Płocka w zakresie turystyki weekendowej i biznesowej, rozwój współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego z regionu, opracowanie procedur umożliwiających koordynację promocji miasta pomiędzy różnymi podmiotami;
- Cel operacyjny 4.2: podniesienie jakości oferty turystycznej, w tym działania: rozbudowa infrastruktury turystycznej, wspieranie nowych inwestycji w zakresie turystyki, zwiększenie dostępności atrakcji turystycznych, zagospodarowanie terenów nabrzeża Wisły, wdrożenie systemu oznakowania atrakcji i produktów turystycznych, działania na rzecz podniesienia kwalifikacji pracowników branży turystycznej, opracowanie systemu monitoringu ruchu turystycznego;
- Cel operacyjny 4.3: poprawa rozpoznawalności wizerunku turystycznego Płocka, w tym działania: stała aktualizacja materiałów promujących ofertę turystyczną Płocka, wpisanie oferty Płocka do „Strategii Rozwoju Turystyki dla Województwa Mazowieckiego", realizacja kampanii wizerunkowych i produktowych skierowanych do mieszkańców sąsiednich dużych miast, w szczególności Warszawy, oraz mieszkańców Mazowsza, realizacja kampanii wizerunkowych i produktowych skierowanych do polskiego środowiska biznesowego.

Program Rozwoju Turystyki dla miasta Płocka do 2019 roku odpowiada wymienionym wyżej celom operacyjnym, odnoszącym się do turystki w Płocku.

Strategia promocji Płocka do 2016 r.

Dokument identyfikuje produkty turystyczne, ich atrybuty i symbole oraz określa hasła promocyjne i grupy docelowe odbiorców, do których kierowana ma być kampania dla poszczególnych produktów turystycznych. Strategia promocji Płocka do 2016 r. definiuje również wytyczne do pozycjonowania marki Płocka. Rezultatem wdrażania zaleceń Strategii ma być osiągnięcie celów strategicznych i celów szczegółowych określonych dla każdego z produktów turystycznych. Jako cele strategiczne w dokumencie wymieniono:

- Wyprowadzenie Płocka z cienia Orlenu, pokazanie różnorodności miasta, jego bogatej historii, atrakcyjnych zabytków, specyficznego klimatu, dogodnych warunków do uprawia sportu, spędzania czasu wolnego.
- Wypromowanie mody na Płock.

Cele szczegółowe promocji płockich produktów turystycznych są następujące:

Turystyka wodna:

- Wypromowanie Płocka jako centrum żeglarstwa śródlądowego oraz rekreacji wodnej.

Turystyka kulturowa:

- Zbudowanie kulturalnej marki Płocka – wysoka jakość artystyczna zaprezentowana w efektownej, naturalnej scenerii.
- Pokazanie różnorodności i witalności płockiej kultury.

Turystyka historyczna:

- Zbudowanie wizerunku Płocka jako miasta, które potrafi w sposób fascynujący opowiadać o historii swojej i całego Mazowsza.
- Wypromowanie Płocka jako kolebki Mazowsza, kluczowego miejsca dla mazowieckiej tożsamości.

Turystyka motorowa:

- Wypromowanie Płocka jako miejsca spotkań miłośników sportów motorowych oraz eksperta w tej dziedzinie.

Turystyka sportowa:

- Wypromowanie Płocka jako miasta sportu, zarówno w wymiarze profesjonalnym jak i amatorskim.

Program Rozwoju Turystyki dla miasta Płocka do 2019 roku uwzględnia zalecenia Strategii promocji Płocka do 2016 r. oraz zgodny jest z wytyczonymi w dokumencie kierunkami promocji miasta.

4. ANALIZA ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ PŁOCKA I OKOLIC

4.1. Położenie oraz dostępność komunikacyjna

Płock jest miastem na prawach powiatu położonym w województwie mazowieckim. Miasto zlokalizowane jest nad szeroką na ok. 8 km doliną Wisły w zasięgu zbiornika wodnego utworzonego zaporą we Włocławku, na styku 2 makroregionów: prawobrzeżnego Pojezierza Dobrzyńskiego oraz położonej na lewym brzegu rzeki strefy Kotliny Płockiej.

Rysunek 1. Położenie Płocka na mapie Polski.

Źródło: http://pl.wikipedia.org

Pomimo położenia poza głównymi ciągami komunikacyjnymi Polski Płock jest dobrze skomunikowany z resztą kraju dzięki przechodzącym przez miasto drogom krajowym. Płock leży na przecięciu drogi krajowej nr 60 przebiegającej przez województwa mazowieckie i łódzkie na odcinku od Łęczycy do Ostrowi Mazowieckiej oraz drogi krajowej nr 62, która przecina województwa kujawsko-pomorskie, mazowieckie i podlaskie na odcinku od Strzelna do Siemiatycz. Ponadto w mieście początek mają cztery drogi wojewódzkie:

- droga wojewódzka nr 559 przebiegająca w województwie mazowieckim i kujawsko-pomorskim na odcinku Płock – Lipno,
- droga wojewódzka nr 562 przebiegająca w województwie mazowieckim i kujawsko-pomorskim na odcinku Płock – Dobrzyń nad Wisłą – Szpetal Górny (DK 67),
- droga wojewódzka nr 567 w całości zlokalizowana na terenie województwa mazowieckiego na odcinku Płock – Góra (DK 10),
- droga wojewódzka nr 575 – w całości zlokalizowana na terenie województwa mazowieckiego na odcinku Płock – Słubice – Kazuń Nowy.

Około 40 km na południe od Płocka, na drodze krajowej 60, między Gostyninem a Kutnem – w miejscowości Sójki zlokalizowany jest węzeł autostradowy „Kutno-Północ" umożliwiający wjazd na autostradę A1.

Gorsza niż drogowa jest dostępność kolejowa Płocka. Przez miasto przebiega linia kolejowa nr 33 łącząca Kutno z Brodnicą. Jest to linia znaczenia państwowego, zapewniająca kolejowe połączenie miasta z Błoniem, Gostyninem, Kutnem, Łowiczem, Ożarowem Mazowieckim, Sierpcem, Sochaczewem i Warszawą, przy czym bezpośrednie połączenia z Warszawą realizowane są tylko raz dziennie.

Miasto dysponuje szeroką gamą połączeń autokarowych obsługiwanych przez PKS Płock należący do spółki Mobilis. Z Płocka realizowane są bezpośrednie połączenia autobusowe m.in. do Warszawy, Poznania, Krakowa, Łodzi, Torunia, Bydgoszczy, Gdańska, Kielc i Olsztyna oraz do wielu innych miast. Połączenia najważniejszych miast z Płockiem realizowane są również przez kilka firm prywatnych dysponujących niewielkimi busami.

Najbliżej położonym Portem Lotniczym realizującym połączenia krajowe i międzynarodowe jest lotnisko w Modlinie oddalone od Płocka o ok. 70 km. Do dalej położonych, ale istotnych z punktu widzenia turystyki należy zaliczyć: Port Lotniczy im. Fryderyka Chopina w Warszawie (ok. 110 km) i Port Lotniczy im. Władysława Reymonta w Łodzi (ok. 110 km).

Stan i dostępność infrastruktury komunikacyjnej znajdują swoje odzwierciedlenie w preferowanych środkach transportu wykorzystywanych przez turystów odwiedzających Płock. Zgodnie z Analizą ruchu turystycznego przeprowadzoną przez Płocką Lokalną Organizację Turystyczną w styczniu 2012 r. najczęściej wybieranym środkiem transportu w dojeździe do Płocka jest samochód. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że prywatne środki transportu zawsze dominują w strukturze środków lokomocji wykorzystywanych w podróżach turystycznych po Polsce, bez względu na infrastrukturę i dostępność drogową miejsca docelowego. Kolejne miejsce w zestawieniu zajmuje PKS, w znacznie mniejszym stopniu w podróży do Płocka wykorzystywane są autokary wycieczkowe, przyjazdy pociągiem są natomiast marginalne. Wykres 1 prezentuje procentowy udział poszczególnych środków transportu wybieranych przez turystów odwiedzających Płock.

Wykres 1. Środki transportu wybierane przez turystów odwiedzających Płock.

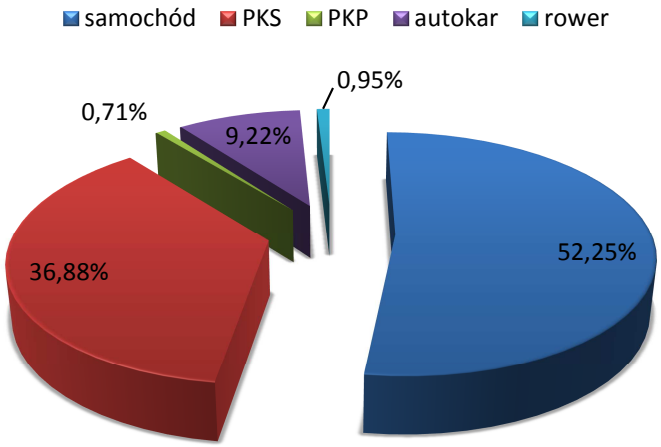

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy ruchu turystycznego, Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna w Płocku, styczeń 2012 r.

4.2. Walory turystyczne

4.2.1. Walory naturalne i przyrodnicze

Miasto Płock położone jest na obszarze wyróżniającym się wyjątkowymi walorami naturalnymi i przyrodniczymi. Otoczone jest pięknymi lasami i licznymi jeziorami. Doskonałe warunki do kontaktu

z naturą zapewnia przede wszystkim bliskość dwóch pojezierzy. Na południowy zachód od Płocka zlokalizowane jest pojezierze gostynińskie, natomiast na północny zachód pojezierze dobrzyńskie.

Pojezierze Gostynińskie rozciąga się między Gąbinem, Gostyninem, a Włocławkiem, na lewym brzegu Wisły. O atrakcyjności turystycznej tego rejonu decydują nie tylko zabytki kulturowe, ale przede wszystkim liczne jeziora i lasy sosnowe. Mazowieckie Mazury – tak czasem określa się ten ciekawy zakątek Polski. W 1979 r. powstał Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy z 13 rezerwatami chroniącymi unikalne gatunki roślin i zwierząt, zwłaszcza ciekawe relikty polodowcowe i elementy o charakterze górskim i podgórskim.

Pojezierze dobrzyńskie charakteryzuje się polodowcowym krajobrazem z licznymi jeziorami rynnowymi o wysokich brzegach i wydłużonych, zróżnicowanych kształtach oraz małymi, płytkimi owalnymi oczkami powstałymi w zagłębieniach po wytopieniu brył lodowych. Na pojezierzu zlokalizowane są liczne rezerwaty przyrody.

Na północny zachód od miasta rozciąga się Brudzeński Park Krajobrazowy obejmujący przyujściowy odcinek Skrwy Prawej. Krajobraz doliny jest urozmaicony malowniczymi wąwozami i wysokimi stromymi skarpami. W krajobrazie parku dominują lasy grądowe z dużymi obszarami starodrzewia.

Wyjątkowe walory krajobrazowe okolic Płocka podlegają ochronie w ramach utworzonych obszarów ochrony tj.: Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Gostynińsko-Gąbińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Bogactwo przyrodnicze determinuje turystyczną funkcję regionu. Wokół Płocka funkcjonują liczne ośrodki wczasowe, gospodarstwa agroturystyczne i pensjonaty. Dla osób przebywających na wczasach Płock stanowi zatem naturalne zaplecze i ma potencjał do przerodzenia się w obowiązkowy punkt programu pobytu.

W samym mieście na wyróżnienie zasługuje skarpa wiślana porośnięta trawą, krzewami i drzewami. Skarpa została zagospodarowana poprzez utworzenie ścieżek pieszych i rowerowych, montaż oświetlenia i obiektów małej architektury. Modernizacji wymagają niektóre z ciągów schodów pozwalających na zejście ze skarpy.

Ze skarpy rozciąga się malowniczy widok na szeroko rozlane wody Wisły. Rzeka ma w Płocku prawie 1,5 km szerokości i zachowała dziki charakter. Jej brzegi są łagodne i trawiaste, gdzieniegdzie zamieniają się w wielkie piaszczyste łachy. Taką łachę stanowi nadwiślańska plaża w Płocku, miejsce o ogromnym, niewykorzystanym do końca potencjale.

Letnie zaplecze rekreacyjne dla mieszkańców Płocka i turystów stanowi Zalew Sobótka przy którym zorganizowane zostało kąpielisko miejskie. Zalew położony jest u stóp skarpy wiślanej ok. 10 minut od centralnego punktu miasta. W sezonie funkcjonuje tu kąpielisko strzeżone, wypożyczalnia sprzętu pływającego, plac zabaw dla dzieci i boiska do siatkówki plażowej, a także pomost i zjeżdżalnia. Zalew jest jedynym w Polsce kąpieliskiem nad Wisłą, charakteryzuje się również pierwszej klasy czystością wód.

4.2.2. Walory historyczne i kulturowe

Płock posiada znaczące walory historyczne i kulturowe, wynikające z bogatej przeszłości jako stolicy państwa, a następnie ważnego ośrodka przemysłowego, kulturalnego oraz edukacyjnego. Są one jednak niewystarczająco promowane i znane.

Wykopaliska archeologiczne wskazują, że Płock założono w końcu X wieku. Był jedną z głównych siedzib królestwa, które pełniły rolę stolicy państwa od X do końca XIII wieku. W latach 1037-1047 Płock stał się głównym grodem państwa Miecława, który będąc cześnikiem króla Polski Mieszka II podczas reakcji pogańskiej ogłosił się niezależnym władcą i następnie zbuntował się przeciwko jego synowi Kazimierzowi Odnowicielowi. Państwo Miecława nie istniało długo, gdyż w 1047 r. Kazimierz Odnowiciel zwyciężył go w bitwie i przywrócił władzę Piastów nad Mazowszem. W 1075 r., za panowania Bolesława Śmiałego, zostało utworzone biskupstwo płockie. Po wygnaniu Bolesława Śmiałego jego brat Władysław Herman w 1079 roku przejął władzę w państwie. W tym czasie głównym ośrodkiem władzy stał się Płock, ponieważ było to najważniejsze miejsce rezydowania Władysława Hermana. W latach 1079-1138 Płock pełnił rolę stolicy państwa polskiego.

W związku ze znaczeniem politycznym miasta, powstawały tu znaczące budowle. Zbudowana została m.in. katedra, której skala, jak się przypuszcza, nie odbiegała znacznie od zaczętej przez Bolesława Szczodrego katedry wawelskiej oraz co najmniej dwa inne murowane budynki. Tu znajdowała się kancelaria książęca wystawiająca dokumenty państwowe pieczętowane pieczęcią panującego, szkoła kształcąca młodzież feudalną i przygotowująca ją do objęcia ważnych stanowisk państwowych. Ponadto w Płocku – jak wskazuje na to koncentracja znalezisk skarbów srebrnych – skupiało się liczne grono wielmożów piastujących wysokie godności państwowe, doradców monarszych, obcych posłów.

W 1102 r. zmarł Władysław Herman. Odtąd Płock był kolejno pod władzą jego synów: Zbigniewa i Bolesława Krzywoustego. Bolesław Krzywousty, wychowany na dworze Hermana i swej macochy Judyty Marii, w dużym stopniu kontynuował politykę Hermana. Obeznany w czasie swych pobytów za granicą z dziełami sztuki zachodniej, reprezentował typ księcia wychowanego w klimacie bezpośrednich wpływów kultury zachodniej. Taka też kulturowa spuścizna Bolesława Krzywoustego jest do dziś wspominana przez płocczan.

W latach 1130-1144 biskup płocki Aleksander z Malonne wybudował nową katedrę w stylu romańskim, zajmującą obszar niewiele mniejszy niż obecnie. Jeden z najwspanialszych przejawów mecenatu artystycznego Aleksandra z Malonne stanowią brązowe drzwi zamówione dla katedry płockiej w Magdeburgu, znane z pierwszego opisu dokonanego przez Joachima Lelewela jako Drzwi Płockie. W drugiej połowie XIII wieku znalazły się jednak w zachodnim portalu soboru św. Sofii w Nowogrodzie, gdzie znajdują się do chwili obecnej. Ok. 1180 roku została założona w Płocku przy kolegiacie św. Michała szkoła, która jako jedyna z polskich szkół powstałych w średniowieczu przetrwała do naszych czasów (obecnie Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Stanisława Małachowskiego w Płocku).

W latach 1351-1370 król polski Kazimierz Wielki był jednocześnie księciem płockim. Powiększył teren miasta, nadał mu prawo chełmińskie, zwolnił miasto od czynszów i innych ciężarów. Z inicjatywy króla na terenie grodu powstał nowy murowany zamek, otoczony podwójnym pasem murów obronnych i fosą, z wjazdem przez bramę w wieży szlacheckiej. Nowe miasto zostało otoczone nowoczesnymi fortyfikacjami, a wjazdu do miasta strzegły trzy bramy: Dobrzyńska, Bielska i Wyszogrodzka.

Wieki XV i XVI to okresy pomyślne w dziejach Płocka. Szczególnie po II pokoju toruńskim (1466 r.) Płock czerpał znaczne korzyści z handlu na szlaku Toruń – Włodzimierz i ze spływu zboża do Gdańska. Działały tu wytwórnie sukna i płótna, młyny, spichrze i browary, funkcjonowały liczne cechy rzemieślnicze. W sprzyjającym klimacie polskiego Odrodzenia rozwijało się szkolnictwo oraz życie kulturalne i artystyczne.

W 1564 r. liczbą domów (600) Płock prawie nie ustępował Warszawie. Mieszkało w nim około 5 000 osób (1578 r.), podczas gdy ludność Krakowa wynosiła 20 000, a Warszawy 10 000. W oparciu o przywilej Jana Olbrachta z 1498 r. uruchomiono w pierwszej połowie XVI wieku wodociągi, które były czynne przez szereg lat.

Rozbiory oraz okres I i II wojny światowej wpłynęły negatywnie na dziedzictwo historyczne i kulturowe Płocka. Jednak sześć opisanych stuleci X-XVI, w których Płock stanowił historyczną i kulturalną perłę w Państwie Polskim, pozostają atutem do wykorzystania przy promocji turystycznej. Powstałe dziedzictwo niematerialne, oraz budowle, miejsca i pozostałości rzeczowe, powinny stanowić ważny element przy planowaniu promocji turystycznej miasta.

Historyczne budowle i miejsca, zachowane po dziś dzień to:

- Bazylika katedralna–konsekrowana w 1144 roku, powstała z fundacji biskupa Aleksandra z Malonne. Wielokrotnie przebudowywana, zachowała jednak swoje pierwotne romańskie elementy. W Kaplicy Królewskiej znajduje się sarkofag dwóch władców Polski – Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego. W kruchcie – kopia słynnych brązowych, romańskich Drzwi Płockich, wykonanych dla katedry płockiej około 1154 roku w Magdeburgu.
- Zamek książęcy z XIV w. przebudowany w XVI wieku na opactwo benedyktynów. W murach zamkowych znajdują się dwie gotyckie wieże: Wieża Szlachecka – dawne więzienie dla szlachty i Wieża Zegarowa z barokowym hełmem i z fragmentami romańskiego palatium z XIII wieku u podstawy. W dawnym opactwie mieści się obecnie część ekspozycji Muzeum Diecezjalnego, które eksponuje tu najcenniejsze zabytki skarbca, m.in. Herma św. Zygmunta, kielich Konradowski oraz gotyckie monstrancje, a także prezentuje wystawę misyjną z Ameryki Południowej, ekspozycję Chrystus w sztuce – malarstwo i rzeźba na przestrzeni XV-XX w. oraz inne wystawy o tematyce sakralnej, jak również ekspozycje czasowe.
- Małachowianka – jedna z najstarszych w Polsce szkół średnich (założona według tradycji w 1180 r.). W podziemiach średniowiecznego skrzydła budynku mieści się muzeum szkolne z reliktami architektury romańskiej i gotyckiej, a w gotyckiej wieży obserwatorium astronomiczne. Wśród uczniów szkoły byli m.in. Ignacy Mościcki – Prezydent II RP i Tadeusz Mazowiecki – pierwszy Premier III RP, podróżnik Tony Halik oraz Jan Zumbach – dowódca legendarnego Dywizjonu 303.
- Budynek Towarzystwa Naukowego Płockiego – murowany, gotycki budynek wybudowany około 1445 r. naprzeciwko rezydencji biskupiej, pełnił rolę kanonii. Wzniesiony przez Stefana z Mniszewa, który był kanonikiem płockim i warszawskim oraz kanclerzem księcia warszawskiego Bolesława IV.
- Dom pod Trąbami w Płocku – dawna kanonia, dobudowana w końcu XIV wieku do muru obronnego. Północny szczyt budynku przylegał do bramy wyszogrodzkiej. W XIV w. wybudowano w nim obszerne piwnice, połączone z domem, które aż do XX w. wykorzystywano do przechowywania żywności. W 1717 budynek został zaadaptowany na seminarium duchowne, utworzone przez biskupa Ludwika Załuskiego. W 1782 seminarium przeniesiono do opuszczonego opactwa benedyktynów.
- Płocki Ratusz – zbudowany w latach dwudziestych XIX wieku, zaprojektowany został przez Jakuba Kubickiego (twórcy m.in. Belwederu w Warszawie), w okresie klasycyzmu. Był miejscem ostatniego posiedzenia Sejmu Królestwa Polskiego w 1831 r. (tzw. Sejm Powstańczy). Od chwili powstania Ratusz był zawsze siedzibą władz miejskich.
- Budynek dawnej kamery pruskiej – budynek wzniesiony został dla urzędu kamery, czyli władzy administracyjno-skarbowej. Powstał w latach 1802-1803, w roku 1844 władze rosyjskie rozbudowały gmach. Gmach wybudowany w stylu neoklasycystycznym,

zaprojektowany przez Dawida Gilly, twórcę m.in. pałacu Fryderyka Wilhelma II pod Poczdamem.

- Odwach – klasycystyczny budynek z arkadowym portykiem zaprojektowany przez Michała Jakuba Miklaszewskiego został wzniesiony w 1837 r. z przeznaczeniem na wartownię dla wojska rosyjskiego, które miało strzec porządku w mieście. Obecnie znajduje się tu siedziba Oddziału Miejskiego PTTK. Przed budynkiem Odwachu znajduje się Płyta Grobu Nieznanego Żołnierza, odsłonięta w 1966 r.
- Kościół św. Bartłomieja ufundowany przez Kazimierza Wielkiego, świątynia była wielokrotnie przebudowywana. W XVIII w. w wyniku osuwania skarpy runął do Wisły fragment budowli, budynek skrócono, a wejście w stylu barokowym dobudowano od strony Starego Rynku. W kościele znajduje się wczesnobarokowy ołtarz z 1640 r.
- Świątynia Miłosierdzia i Miłości – Katedra mariawicka, wybudowana z inicjatywy Marii Franciszki Kozłowskiej (uznawanej przez mariawitów za świętą) w latach 1911-1914. W skład kompleksu budynków wchodzi także klasztor – siedziba władz Kościoła Starokatolickiego Mariawitów. Świątynię i klasztor wzniesiono w stylu neogotyku angielskiego na planie litery E. We wnętrzu świątyni znajduje się pozłacana konfesja, nagrobki Marii Franciszki i biskupów mariawickich.
- Sanktuarium Bożego Miłosierdzi – mieszczące się przy Starym Rynku sanktuarium jest celem licznych pielgrzymek religijnych. Tu 22 lutego 1931 roku siostra Faustyna Kowalska (kanonizowana przez papieża Jana Pawła II) miała pierwsze objawienie Jezusa Miłosiernego. W 100-lecie jej narodzin zostało tu otwarte Muzeum św. Siostry Faustyny.
- Dom Darmstadt – zlokalizowana przy Starym Rynku kamienica Domu Darmstadt należała do znanego płockiego malarza Andrzeja Karszowieckiego. Na przełomie XVIII i XIX wieku mieścił się w nim Hotel Berliński.
- Mała Synagoga w Płocku – jest obecnie jedyną zachowaną wolnostojącą synagogą w dawnym województwie płockim. Budowa synagogi rozpoczęła się w 1810 r. i trwała 10 lat. W bocznych pomieszczeniach synagogi mieściły się także: szkoła religijna, siedziba gminy żydowskiej oraz przez pewien czas gminne mieszkanie rabina. Obecnie budynek został zaadaptowany na Muzeum Żydów Mazowieckich.
- Ulica Tumska – należy do najważniejszych ulic Starego Miasta w Płocku, pierwsze wzmianki o niej pojawiły się na początku XIX w., gdy była drogą dojazdową do katedry. Potem połączyła Rynek Kanoniczny (obecnie Plac Narutowicza) z Nowym Rynkiem i stała się główną ulicą handlową miasta. Dziś ulica jest głównym deptakiem miasta, przy którym zlokalizowane są najważniejsze zabytki miasta – bazylika katedralna, dawne opactwo pobenedyktyńskie, siedziba Towarzystwa Naukowego Płockiego, secesyjna kamienica pod nr 8 – obecnie główny budynek Muzeum Mazowieckiego.
- Stary Rynek – do połowy XIX wieku tętnił życiem. Tutaj znajdowały się zajazdy, oberże i sklepy. Pośrodku rynku wznosił się gotycki ratusz z niewysoką wieżą, a przed nim szafot.
- Plac Gabriela Narutowicza – drugi po Starym Rynku najstarszy plac w mieście z rodowodem sięgającym XIII wieku. Było to miejsce handlu oraz główny wjazd do grodu. Początkowo nosił nazwę Rynek Kanoniczny, ponieważ wokół niego mieściły się kanonie. Tuż przed drugą wojną światową nazwa została zmieniona ku czci prezydenta II Rzeczypospolitej Gabriela Narutowicza. Przy placu zlokalizowany jest Dawny Pałac Biskupi z XV w., w centralnej części

gotycki. W latach 1640-1655 Pałac rozbudowany przez biskupa Karola Ferdynanda, syna króla Zygmunta III Wazy. Po przejęciu dóbr kościelnych przez władze rosyjskie w 1866 r., dobudowano dwa klasycystyczne skrzydła. W chwili obecnej siedzibę mają tu instytucje sądowe. Swoją siedzibę ma tu również Biblioteka im. Zielińskich TNP mieszcząca się w tzw. „Domu pod Opatrznością" Został on wybudowany wg projektu Jakuba Kubickiego w latach 1828-32. Swoją nazwę zawdzięcza charakterystycznej dekoracji tympanonu – Oka Opatrzności.

- Ulica Grodzka – posiadająca XIII-wieczny rodowód ulica łączyła dwa rynki miejskie: Kanoniczny (obecnie Plac Narutowicza) oraz Stary Rynek. W zabudowie dominują neoklasycystyczne kamieniczki z XIX wieku.
- Pomnik Władysława Broniewskiego – w pobliżu domu, w którym urodził się i mieszkał Władysław Broniewski (1897-1962), przy Placu Obrońców Warszawy znajduje się monumentalny pomnik wystawiony w 1972 r., autorstwa Gustawa Zemły. Na podwórzu przed domem rośnie kilkusetletni dąb. Broniewski w wielu swoich wypowiedziach codziennych i poetyckich identyfikował się z prastarym drzewem. Władysławowi Broniewskiemu przyznany został tytuł Honorowego Obywatela Miasta Płocka.
- Pomnik Ojca Świętego Jana Pawła II – pomnik znajduje się przed płocką bazyliką. Jego uroczyste odsłonięcie nastąpiło w dniu 1 maja 1994 r. na Wzgórzu Tumskim.
- Pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego – odsłonięty 18 sierpnia 1997 roku, w 77 rocznicę pamiętnych wydarzeń na Placu Obrońców Warszawy (przedwojennym placu Piłsudskiego).
- Pomnik Bolesława Krzywoustego – obecnie zlokalizowany jest na Placu Książęcym. Monument przedstawia księcia Bolesława na koniu w otoczeniu grupy pieszych wojów ze sztandarem.
- Płockie mosty – brzegi Wisły i dwie części Płocka – prawo i lewobrzeżną łączą dwa mosty: nowy i stary. Zabytkowy most drogowo-kolejowy pochodzi z roku 1938 (częściowo zburzony w czasie wojny i zrekonstruowany w 1950 r.) i nosi imię Legionów Józefa Piłsudskiego. Od 2009 r. most jest iluminowany w trzech kolorach, nawiązujących do kolorów flagi miejskiej: żółtym, czerwonym i niebieskim.

Ponadto, Płock posiada liczne walory kulturowe, mniej związane z historią miasta.

- W życiu kulturalnym Płocka ważne miejsce zajmuje Płocka Orkiestra Symfoniczna im. Witolda Lutosławskiego, która doczekała się nowoczesnej sali koncertowej w Szkole Muzycznej. Płocka Orkiestra Symfoniczna powstała w 1998 r. w wyniku przekształcenia działającej od 1977 r. Płockiej Orkiestry Kameralnej.
- Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego – początki teatru w Płocku sięgają początków XIX wieku. 20 sierpnia 1812 roku dzięki staraniom ówczesnego prefekta departamentu płockiego Rajmunda Rembielińskiego rozpoczął swoją działalność płocki teatr. Siedzibą teatru stał się budynek kościoła św. Trójcy. Niestety w 1940 roku Niemcy rozebrali budynek teatru, a tym samym zakończyli jego działalność. W 1975 r. dzięki staraniom społeczeństwa został powołany Teatr Płocki. Pięć lat później teatr otrzymał imię Jerzego Szaniawskiego.
- Stowarzyszenie Teatr Per Se założone przez Mariusza Pogonowskiego przy współpracy aktorów z płockiego teatru. Organizuje warsztaty teatralne dla młodzieży z Płocka. Siedziba

stowarzyszenia nosi nazwę Scena off off. Stowarzyszenie, wspierane przez sponsorów (ten główny to Urząd Miasta Płock), tworzy głównie alternatywne spektakle, ale nie tylko.

- Amfiteatr płocki administrowany przez Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki. Amfiteatr zlokalizowany jest na Wzgórzu Tumskim. Organizowane są tu imprezy kulturalne, wydarzenia artystyczne, festiwale, przeglądy i koncerty różnych gatunków muzycznych.
- Chór Pueri et Puellae Cantores Plocenses – Chór został założony w 1998 roku przez Annę i Wiktora Bramskich. Chór każdego roku daje kilkanaście koncertów w Polsce oraz za granicą. Do jego repertuaru należą dzieła niemal wszystkich epok – od średniowiecznego chorału gregoriańskiego po kompozycje współczesne. Oprócz oprawy liturgicznej mszy, chór z sukcesami bierze udział w licznych festiwalach i konkursach, tak w Polsce, jak i poza granicami kraju.
- Harcerski Zespół Pieśni i Tańca „Dzieci Płocka" im. Druha Wacława Milke – najstarszy zespół dziecięcy w Polsce. Działa nieprzerwanie od 1946 roku. Obecnie dyrektorem zespołu jest jego wychowanek, wnuk założyciela Tadeusz Milke. W zajęciach zespołu uczestniczy ponad 500 dzieci w wieku od 6 do 20 lat, z czego około 200 bierze udział w koncertach. Zespół podzielony jest na grupy wiekowe, które w repertuarze Zespołu specjalizują się w danym regionie folklorystycznym kraju.
- W 2010 r. do użytku oddana została nowoczesna hala sportowo-widowiskowa Orlen Arena. Od tego momentu najważniejsze wydarzenia sportowe odbywają się w tym obiekcie. Piłkarze ręczni Wisły Płock w 2008 roku zostali Mistrzami Polski i zdobyli Puchar Polski, a jeden z zawodników – Marcin Wichary w barwach kadry narodowej rozgrywał mecze podczas Igrzysk Olimpijskich w Pekinie. Płock ma swoich olimpijczyków oraz medalistów Mistrzostw Świata i Europy w innych dyscyplinach (kick-boxing, wioślarstwo, tenis ziemny osób niepełnosprawnych).
- Na stadionie Wisły Płock im. Kazimierza Górskiego rozgrywane są mecze w piłce nożnej. Stadion otwarto w 1973 r. Pierwotnie był on obiektem wielofunkcyjnym, na którym swoje zawody rozgrywali poza piłkarzami także szczypiorniści, lekkoatleci, a także przedstawiciele innych dyscyplin. Wielokrotne modernizacje doprowadziły do stanu obecnego, czyli obiektu typowo piłkarskiego.

4.2.3. Imprezy masowe i życie kulturalne

Znaczącym atutem Płocka jest duża liczba dobrze zorganizowanych cyklicznych imprez masowych i kulturalnych na terenie miasta.

Największym tego typu przedsięwzięciem jest Festiwal Muzyki Elektronicznej Audioriver. To istniejący od 2006 roku trzydniowy, międzynarodowy festiwal. Co roku gromadzi ponad 15 tys. fanów. Wywodzi się z odbywających się na płockiej plaży festiwali Astigmatic (2003 i 2004) i FeMEV (2005). W ostatnich latach rozszerzył swoją formułę o kino festiwalowe i performance. Audioriver co roku trafia do rankingu dziesięciu najlepszych na świecie festiwali muzyki elektronicznej przygotowywanego przez prestiżowy, międzynarodowy portal Resident Advisor. Festiwal odbywa się w ostatni weekend lipca. W ciągu 8 lat na plaży nad Wisłą oraz na płockim Starym Rynku wystąpiło kilkaset gwiazd muzyki elektronicznej i alternatywnej z całego świata. Koncerty i sety DJ-skie obejrzało już ponad 150 tys. fanów z Polski i Europy, a ostatnia edycja zgromadziła na plaży ok. 22 tys. osób.

Kolejną wyróżniającą się w Płocku imprezą jest Reggaeland – festiwal muzyki reggae, organizowany w od 2006 roku. Odbywa się corocznie w lipcu, na plaży miejskiej nad Wisłą. Festiwal powstał we współpracy z Płockim Ośrodkiem Kultury i Sztuki. Już od swoich początków impreza przyciągała liczne gwiazdy gatunku z całego świata (m.in. w 2013 r. gwiazdą festiwalu był Shaggy). W 2012 roku festiwal został uznany za najlepszy produkt turystyczny województwa mazowieckiego. O coraz większej popularności festiwalu świadczy wysoka frekwencja. W 2013 r. bawiło się na nim blisko 12 tys. osób.

Summerfall Festival to nowe wydarzenie na mapie polskich festiwali. Powstał w roku 2012 i zamknął sezon dużych wydarzeń muzycznych odbywających się latem. Festiwal prezentuje szeroko rozumianą muzykę rockową. W 2012 r. na imprezie zagrała czołówka polskich zespołów, m.in. Brygada Kryzys, Hey, AcidDrinkers, FarbenLehre. Nie zabrakło też akcentów spod znaku reggae – na festiwalu pojawiła się Dubska i Zebra Dub. W 2013 roku na festiwalu zaprezentowały się takie gwiazdy jak FarbenLehre, Jelonek, Offensywa, Closterkeller, The Analogs, Bednarek i Enej. Summerfall częściowo wyrasta z sukcesu innych rockowych płockich imprez. Regularnie odbywają się mniejsze przedsięwzięcia tego typu, m.in. Rockowe Ogródki oraz Alterstacja.

Vistula Folk Festival – impreza reaktywowana w 2012 roku. 33 lata temu odbyła się ostatnia edycja Ogólnopolskiego Festiwalu Folkloru i Sztuki Ludowej w Płocku. Uwielbiany przez publiczność festiwal funkcjonował przez 14 lat – do 1980 roku. Było to jedno z najważniejszych wydarzeń tego typu w kraju. W następnych latach sporadycznie organizowane były imprezy folklorystyczne na mniejszą skalę, aż do 2012 r. nie przyjęły one jednak formy cyklicznej.

SkArPa – Transgraniczny Festiwal Sztuk im. Stefana Themersona jest hołdem złożonym interdyscyplinarnej spuściźnie słynnego, urodzonego w Płocku awangardzisty Stefana Themersona. Festiwal jest też miejscem odkrywania nowych zjawisk w sztuce współczesnej, bliskich temu co cechowało twórczość autora „Wyspy Hobsona". SkArPa to nośne hasło, z jednej strony odnoszące się do geograficznego usytuowania Płocka (położonego na wiślanej skarpie), a z drugiej będące skrótowcem kluczowych dla przedsięwzięcia słów: Spotkania – Artyści – Płock.

Rynek Sztuki – płockie święto teatru, filmu i muzyki. Jest to połączenie trzech wcześniej istniejących wydarzeń kulturalnych w Płocku – Jazz na Starówce, Nadwiślański Festiwal Teatrów Ulicznych oraz Kino Letnie na Starówce. Podczas Rynku Sztuki można posłuchać polskich i zagranicznych muzyków jazzowych, zobaczyć czołówkę teatrów ulicznych, obejrzeć pokazy kina plenerowego. Dotychczas wystąpili między innymi: Teatr Akt (Polska), Teatr Decalages (Czechy), Theaterlabor (Niemcy), Teatr Kto (Polska), Leszek Cichoński Band i inni. Festiwal odbywa się w sierpniu.

Jarmark Tumski – impreza organizowana z inicjatywy Stowarzyszenia Przyjaciół Muzeum Mazowieckiego w Płocku i Muzeum Mazowieckiego od 2009 roku w Płocku, w głównych pasażach Starego Miasta. Na jarmark przyjeżdża liczna grupa kolekcjonerów, ma także miejsce duża liczba prezentacji antykwarycznych, obecne są stoiska przedstawicielstw domów aukcyjnych, a także wystawa specjalnie przygotowanych prac sekcji fotograficznej TPP. Ponadto prezentowane są: rękodzieło, biżuteria, bibeloty do domu. Częścią imprezy są: Międzynarodowy Festiwal Katarynek oraz Płocki Jarmark Smaków – Puchar Polski Kucharzy Zawodowych i Propozycje Smaków Gminnych i Regionalnych na Placu Narutowicza. W ostatnich latach do gamy atrakcji dołączyły teatry uliczne, przedstawienia plenerowe, parady i pokazy.

Dni Historii Płocka – impreza o charakterze edukacyjno-historyczno-artystycznym. Wydarzenie od wielu lat tworzone przez płockie środowisko kulturalne, ma zasięg lokalny. Jego głównym celem poza kultywowaniem historii i pielęgnowaniem tradycji mazowieckiego grodu jest integracja płockiego

środowiska kulturalnego oraz edukacja lokalnej społeczności. W ramach trzydniowej imprezy odbywają się koncerty muzyki dawnej, widowiska teatralne artystów z całej Polski, koncerty rodzimych chórów, Płockiej Orkiestry Symfonicznej, występy aktorów Teatru Dramatycznego i amatorskiego ruchu artystycznego.

Piknik Europejski – wydarzenie jest dorocznym świętem mieszkańców Płocka oraz jego miast partnerskich. To otwarta cykliczna impreza masowa służąca popularyzacji idei integracji europejskiej wśród płocczan. Termin imprezy od początku był związany z datą 9 maja, tj. Dniem Europy. Podczas pikniku organizowane są koncerty gwiazd z Polski i zagranicy, imprezy klubowe, spotkania z folklorem i prezentacje.

Letni Festiwal Muzyczny – impreza cykliczna, w ramach której odbywają się koncerty symfoniczne, kameralne, oratoryjne, prezentowana jest muzyka jazzowa i popularna, głównie w zabytkowych częściach miasta. Koncerty można usłyszeć w reprezentacyjnych częściach i obiektach Płocka m.in. na Starym Rynku, Bazylice Katedralnej czy Muzeum Mazowieckim.

We wrześniu Płock staje się kulturalną stolicą Polski dla osób niewidomych, w związku z odbywającym się w mieście Festiwalem Kultury i Sztuki dla Osób Niewidomych organizowanym przez Stowarzyszenie „De Facto". Podczas festiwalu odbywają się projekcje filmów polskich i zagranicznych, recitale i wieczory poezji, spektakle teatralne z audiodeskrypcją, seminaria oraz wystawy. Płocki festiwal jest jedynym tego typu wydarzeniem w Polsce i Europie. Co roku przyciąga do miasta ponad 100 niewidomych, jak również wybitnych reżyserów, krytyków sztuki, znanych aktorów, a także twórców audiodeskrypcji.

Kościół Katolicki organizuje wiele własnych przedsięwzięć. Do cyklicznych należą: Wieczór Chwały – modlitewne spotkania młodzieży organizowane przez Salezjańskie Duszpasterstwo Akademickie „Petroklezja". Najbardziej prestiżową imprezą o charakterze religijnym jest organizowany przez Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki, Urząd Miasta Płocka i Kurię Diecezjalną w Płocku Festiwal Muzyki Jednogłosowej. Jest to jedna z nielicznych i największych tego typu imprez w Polsce i Europie, o niepowtarzalnym charakterze i bardzo wysokim poziomie artystycznym. Na festiwalu prezentowana jest przede wszystkim średniowieczna, muzyczna twórczość religijna. Wydarzeniem o charakterze sakralnym jest również organizowany w Płocku od 1999 r. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej. Historia Festiwalu sięga 1996 roku, kiedy to po raz pierwszy odbyły się w Płocku Koncerty Przed Hejnałem – zainicjowane przez organistę Bazyliki Katedralnej, Wiktora Bramskiego, który odkrył i docenił wartość powstałych w 1907 r. unikalnych płockich organów. Na festiwalach występują mistrzowie sztuki organowej z kraju i z zagranicy.

Ponadto, w Płocku odbywa się wiele innych wydarzeń cyklicznych i jednorazowych o charakterze kulturalnym, rozrywkowym i sportowym, adresowanych do mieszkańców i turystów.

Życie muzyczne w mieście organizowane jest również przez dobrze działające instytucje takie jak Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki, Młodzieżowy Dom Kultury im. Króla Maciusia Pierwszego, Stowarzyszenie Muzyczne Rockowe Ogródki oraz Państwową Szkołę Muzyczną I i II stopnia im. Karola Szymanowskiego. Instytucje te organizują szereg mniejszych imprez, warsztatów i różnego rodzaju wydarzeń kulturalnych we współpracy z organami samorządowymi.

Wydawane przez Urząd Miasta informatory, takie jak „Miasto Żyje" – Płocki Miesięcznik Kulturalny czy Płock w Rytmie Kultury, ułatwiają turystom nawigację po bogatym kalendarzu imprez.

Oferta kulturalna Płocka już jest wielkim atutem miasta. W porównaniu do miast o podobnej charakterystyce i wielkości płockie imprezy są niezwykle dobrze zorganizowane i przyciągają znaczącą liczbę osób spoza miasta. W szczególności muzyczne festiwale stają się wizytówką Płocka, co powinno

być wykorzystane przy formułowaniu nowej strategii. Zapewnienie odpowiedniego zaplecza instytucjonalnego, prawnego i infrastrukturalnego (w tym noclegowego) powinno być jednym z priorytetów na najbliższe lata.

5. ANALIZA STANU ZAGOSPODAROWANIA TURYSTYCZNEGO PŁOCKA

5.1. Baza noclegowa

Baza noclegowa stanowi niezbędny element zagospodarowania turystycznego i ma kluczowe znaczenie dla rozwoju turystyki na danym obszarze. Odpowiedni standard i różnorodność obiektów noclegowych ze zróżnicowanymi cenami jest kluczowym elementem w procesie podejmowania decyzji o wyborze miejsca pobytu zarówno krótkiego, jak i dłuższego.

Baza noclegowa Płocka jest średnio rozwinięta. Wg statystyk GUS w 2012 r. funkcjonowało w mieście 13 obiektów zbiorowego zakwaterowania oferujących w sumie 667 miejsc noclegowych. Wszystkie przystosowane były do całorocznego przyjmowania gości. Podstawę bazy noclegowej Płocka stanowią hotele, których zgodnie z danymi GUS jest w mieście 6. Dysponują one w sumie 491 miejscami noclegowymi. Do innych obiektów należą pensjonaty, motele i inne obiekty hotelowe.

Liczba obiektów oraz miejsc noclegowych w Płocku systematycznie rośnie. Dane GUS wskazują, że w latach 2008-2012 liczba obiektów noclegowych w mieście powiększyła się o 160%. Świadczy to o rozwijającej się funkcji turystycznej miasta.

Tabela 1. Obiekty oraz miejsca noclegowe w Płocku w latach 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
obiekty	5	9	9	8	13
miejsca noclegowe	422	606	485	490	667

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dane na temat istniejącej w Płocku bazy noclegowej udostępnia również na swojej stronie internetowej Urząd Miasta Płocka oraz Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna. Zawarte tam informacje w sposób istotny różnią się od tych prezentowanych przez GUS. Przede wszystkim uwzględniają więcej kategorii obiektów noclegowych, ale różna jest też liczba dla obiektów klasyfikowanych w zestawieniach GUS.

Zgodnie z powyższymi danymi, na dzień dzisiejszy funkcjonuje w Płocku 12 hoteli dysponujących w sumie 679 miejscami noclegowymi. Wśród hoteli wyróżnić można cztery obiekty czterogwiazdkowe, trzy obiekty trzygwiazdkowe, cztery obiekty dwugwiazdkowe oraz jeden obiekt jednogwiazdkowy. Brakuje w Płocku hoteli o najwyższym standardzie usług, czyli obiektów pięciogwiazdkowych, jednak przeprowadzona analiza nie wskazuje na duże zapotrzebowanie na tego typu obiekty.

Do innych obiektów noclegowych zlokalizowanych w Płocku należą hostele, motele, pensjonaty, zajazdy i pokoje gościnne w kwaterach prywatnych. Wg danych Urzędu Miasta oraz PLOT w Płocku działa 27 takich obiektów dysponujących 684 miejscami noclegowymi.

Ponadto w mieście funkcjonują także obiekty sezonowe. Należą do nich trzy akademiki i hotel pracowniczy dostępne dla turystów w sezonie wakacyjnym. Oferują one w sumie 367 miejsc noclegowych.

Płock dysponuje więc 1739 miejscami noclegowymi w obiektach o różnym standardzie. Baza ta wydaje się wystarczająca w codziennym funkcjonowaniu miasta jako miejscowości turystycznej, jednak biorąc pod uwagę znaczenie dla turystyki ogólnopolskich wydarzeń kulturalnych i koncertów organizowanych w Płocku, liczba miejsc noclegowych zapewnianych podczas powyższych imprez powinna ulec zwiększeniu. Ze względu na fakt, że turystyka kulturalna i festiwalowa jest domeną ludzi młodych, zbyt mało jest w Płocku tańszych możliwości noclegowych, dostosowanych do ograniczonego budżetu

młodzieży. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom władze miasta podczas trwania najbardziej popularnych festiwali organizują w granicach miasta pole namiotowe na potrzeby uczestników, jednak liczba zapewnianych na nim miejsc jest wciąż niewystarczającą.

Jakość bazy noclegowej w ocenie turystów zbadana została w ramach przeprowadzonych na potrzeby analizy ruchu turystycznego w Płocku w 2011 r. badań. Ankietowani poproszeni zostali o wystawienie oceny od 1 do 5 dla poszczególnych kategorii obiektów, przy czym jeden stanowiło ocenę najniższą, natomiast 5 najwyższą.

Tabela 2. Ocena bazy noclegowej w Płocku.

Baza noclegowa	Ocena					Liczba ocen
	1	2	3	4	5	
Hotele	75	108	136	62	17	398
Motele	74	88	58	130	7	357
Pensjonaty, ośrodki wczasowe	113	77	99	82	2	755
Centra konferencyjno-bankietowe	41	114	61	57	0	273
Zajazdy	118	107	60	19	20	324
Akademiki	81	104	58	22	5	597
Pole biwakowe	101	58	39	1	0	199
Pokoje prywatne	103	71	4	3	0	181
RAZEM	**706**	**727**	**515**	**376**	**51**	**3084***

** Możliwy był wielokrotny wybór dla różnych kategorii obiektów.*
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy ruchu turystycznego, Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna w Płocku, styczeń 2012 r.

Istniejące obiekty noclegowe nie są wysoko oceniane przez korzystających z nich turystów. Dominują oceny złe i bardzo złe. Najlepiej wśród obiektów bazy noclegowej ocenione zostały motele. Dopiero na drugim miejscu ankietowani sklasyfikowali hotele.

Wykres 2. Procentowy rozkład oceny bazy noclegowej w Płocku dla poszczególnych kategorii obiektów.

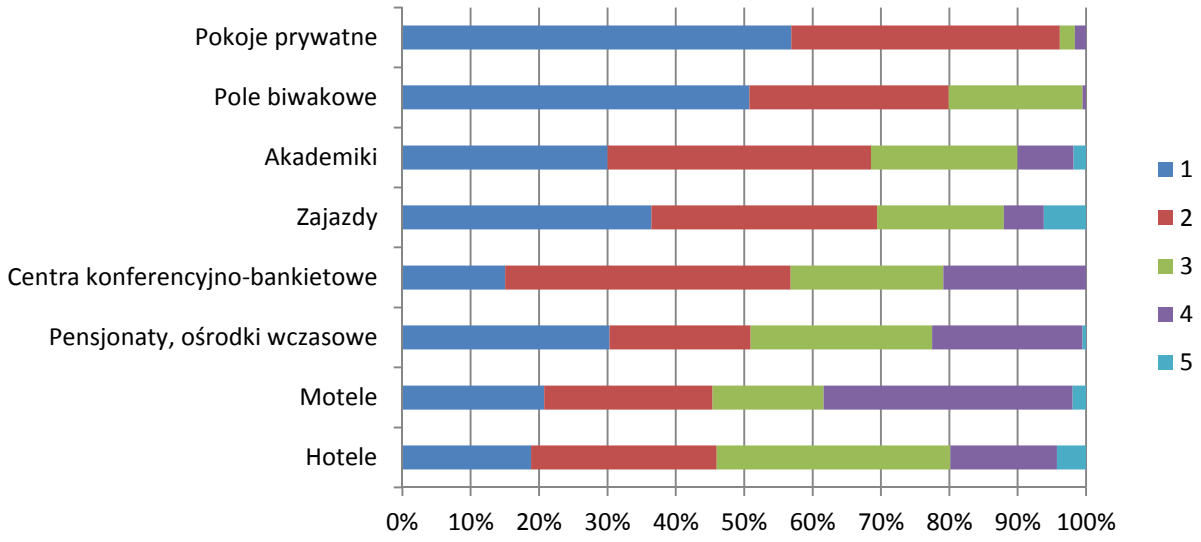

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy ruchu turystycznego, Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna w Płocku, styczeń 2012 r.

Negatywnej ocenie bazy noclegowej dokonanej przez turystów odwiedzających Płock, przeczą oceny płockich obiektów noclegowych zamieszczane na najpopularniejszych serwisach umożliwiających rezerwację pokojów on-line, gdzie baza hotelowa Płocka oceniana jest bardzo wysoko (8-9 pkt na 10 pkt możliwych).

Zauważalny jest również trend podwyższania standardu istniejących obiektów. Obiekty hotelowe przekształcają się w hotele skategoryzowane np. w 2013 r. Willa Adriana i Arkadia. Powstają też nowe hotele i obiekty noclegowe – w 2013 r. otwarte zostały Hotel Otoliński i Diecezjalne Duszpasterstwo Młodzieżowe „Studnia".

Analizując bazę noclegową Płocka, należy wziąć pod uwagę, że dla wielu turystów Płock nie jest miejscowością docelową, a jedynie wypadową. Miasto posiada szerokie zaplecze zlokalizowane w okolicznych gminach turystycznych. Dla osób przebywających w okolicach Płocka stanowi on miejsce jednodniowych wypadów na zwiedzanie, zakupy, czy imprezy, jak również alternatywę w razie niepogody. Dlatego tak ważne jest aby oferta miasta dostosowana była również do potrzeb turystów przybywających tu z okolic Płocka.

5.2. Baza gastronomiczna

Baza gastronomiczna obok bazy noclegowej jest podstawowym elementem zagospodarowania turystycznego. Jej znaczenie w odbiorze miejsca jest bardzo istotne. Wysoka dostępność lokali gastronomicznych oraz ich standard, zróżnicowanie pod względem menu i cen bezpośrednio wpływa na zadowolenie turystów oraz opinię na temat odwiedzanego obszaru. Może być także jednym z powodów wyboru danej destynacji turystycznej.

Płock posiada dobrze rozwiniętą bazę gastronomiczną. W sumie w mieście działa 58 lokali gastronomicznych i dodatkowo 13 kawiarni i cukierni oraz puby i kluby, które bardziej zalicza się do bazy rozrywkowej niż gastronomicznej. Najwięcej restauracji mieści się na płockiej Starówce. W menu dominuje tradycyjna kuchnia polska, ale funkcjonują także lokale oferujące dania innych kuchni – śródziemnomorskiej, azjatyckiej czy żydowskiej. Część lokali gastronomicznych funkcjonuje jako obiekty przyhotelowe.

Zestawienie bazy gastronomicznej Płocka wg poszczególnych kategorii obiektów zawiera Tabela 3.

Tabela 3. Zestawienie bazy gastronomicznej w Płocku.

Wyszczególnienie	Liczba
Restauracje	28
Fast food	8
Bary	7
Pizzerie	15
Kawiarnie i cukiernie	13
Ogółem	**96**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.plock.eu/pl/gastronomia.html, data pobrania 30.09.2013 r.

Wg badań przeprowadzonych w 2011 r. na potrzeby opracowania „Analiza ruchu turystycznego w Płocku" baza gastronomiczna miasta jest oceniana pozytywnie. Na skali ocen od 1 do 5, dominują wskazania na 3 i 4 czyli średnia i dobra.

Wykres 3. Procentowy rozkład oceny bazy gastronomicznej w Płocku dla poszczególnych kategorii obiektów.

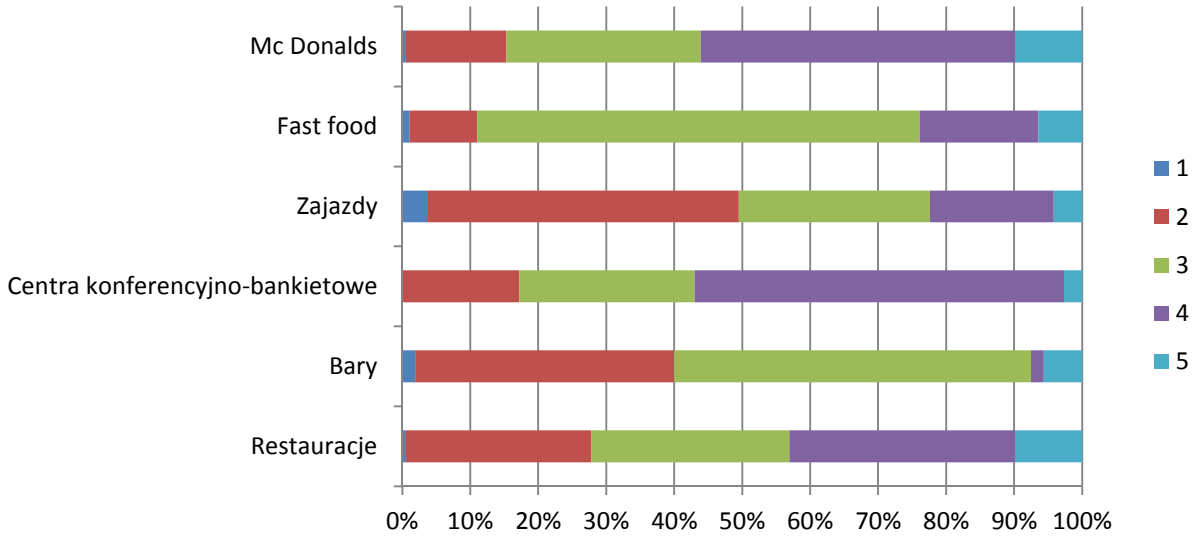

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy ruchu turystycznego, Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna w Płocku, styczeń 2012 r.

Zgodnie z przeprowadzonym badaniem najlepiej ocenianymi lokalami w Płocku są McDonalds i inne bary fast food. Może to świadczyć o preferencjach żywieniowych turystów, którzy przebywając poza miejscem zamieszkania, preferują lokale, w których mogą zjeść szybko i tanio. Dobrze zostały również ocenione lokale gastronomiczne zlokalizowane przy centrach konferencyjno-bankietowych. Nieco gorzej ankietowani ocenili restauracje. Najniższa nota wystawiona została barom i zajazdom.

Baza gastronomiczna w Płocku jest zróżnicowana i wystarczająca liczebnie. Kwestia, nad którą należy pracować, to jej jakość. Niestety w przeprowadzonym badaniu pytano jedynie o ogólną ocenę lokali, nie wyróżniając ocen za jedzenie, jakość obsługi, czy wystrój, tak więc ciężko stwierdzić co, wg opinii turystów, jest największym mankamentem lokali gastronomicznych w Płocku.

5.3. Baza sportowo-rekreacyjna

Baza sportowo-rekreacyjna stanowi element uzupełniający oferty turystycznej oraz wzbogaca ją. Umożliwia turystom aktywne spędzenie czasu, które w ostatnich latach bardzo się popularyzuje. Dostępność oferty sportowo-rekreacyjnej jest również istotna w momencie kiedy zawodzi pogoda. Płockie obiekty sportowo-rekreacyjne przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w Płocku.

Wyszczególnienie	Liczba
Pływalnie kryte	3
Kąpieliska miejskie	1
Lodowiska sezonowe	2
Stadiony	3
Zespoły kortów tenisowych	5
Hale sportowe	3
Kluby fitness i siłownie	10

Wyszczególnienie	Liczba
Jazda konna	1
Paintball	1
Kluby żeglarskie	3
Kluby motorowodne	1
Kluby strzeleckie	1
Wypożyczalnie rowerów	1
Wypożyczalnie sprzętu wodnego	2
Skate park	1
Ścianka wspinaczkowa	1
Gokarty	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawiehttp://www.turystykaplock.eu/kategoria/sport-i-rekreacja, data pobrania 30.09.2013 r. oraz danych Wydziału Sportu i Turystyki UM Płocka.

Analizując bazę sportową Płocka skupiono się na obiektach ogólnodostępnych, z których korzystać mogą także turyści. Oczywiście w mieście jest więcej obiektów sportowych funkcjonujących np. przy szkołach. W tym kontekście baza sportowo-rekreacyjna Płocka jest średnio rozwinięta, jednak różnorodna. Szerokie możliwości daje zwłaszcza otoczenie Płocka stanowiące doskonałe tereny rekreacyjne. W Płocku i okolicach istnieje wiele szlaków pieszych i rowerowych, a także stajnie i szkółki jazdy konnej. Samo miasto daje możliwości uprawiania tradycyjnych sportów, jak również dyscyplin bardziej ekstremalnych takich jak gokarty, painball, czy wspinaczka. Reprezentacyjnym obiektem w mieście jest Orlen Arena stanowiąca doskonałą lokalizację dla większych wydarzeń sportowych i rozrywkowych.

5.4. Baza kulturalno-rozrywkowa

Baza kulturalno-rozrywkowa jest ważną składową oferty turystycznej miasta. Jej dostępność może być elementem przesądzającym o wyborze danego miejsca wypoczynku. Pozwala turyście na pełne wykorzystanie czasu wolnego oraz stanowi alternatywę w razie niedostatecznych warunków pogodowych. Wśród obiektów bazy kulturalno-rozrywkowej należy wymienić zarówno muzea i galerie, jak również teatry, kina i kluby.

W Płocku, ze względu na historyczny charakter miasta oraz spuściznę po wiekach minionych ważną rolę odgrywają placówki muzealne.

Największą placówką muzealną jest Muzeum Mazowieckie w Płocku. Zbiory muzealne prezentowane są w kilku reprezentacyjnych budynkach w mieście:

- Kamienica przy ul. Tumskiej 8 – wystawa X wieków Płocka;
- Kamienica przy ul. Tumskiej 8 – wystawa secesji i wystawa artdeco;
- Spichlerz przy ul. Kazimierza Wielkiego 11 b – wystawy archeologiczne i etnograficzne;
- Galeria Muzeum Mazowieckiego w Płocku – NoveKino Przedwiośnie przy ul. Tumskiej 5 – wystawa sztuka Bolesława Biegasa, wystawa „Wybitna płocczanka – Mira Zimińska-Sygietyńska”, wystawa sztuki płockiej;
- Dawna bożnica przy ul. Kwiatka 7 – Muzeum Żydów Mazowieckich – nowy oddział Muzeum Mazowieckiego otwarty w 2013 r. Wystawa w formie multimedialnej

ekspozycji stanowiącej elementarz wiedzy o historii i kulturze żydowskiego osadnictwa na Mazowszu.

Poprzez stronę internetową instytucji zainteresowani mają możliwość odbycia wirtualnego spaceru po wybranych ekspozycjach Muzeum.

Ponadto w Płocku funkcjonują następujące placówki muzealne:

- Muzeum Diecezjalne w Płocku im. bł. abpa Antoniego Juliana Nowowiejskiego – utworzone zostało w 1903 r. jako pierwsze w Królestwie Polskim, przez kapłana płockiej diecezji ks. Antoniego Juliana Nowowiejskiego. Zbiory muzealne zapoczątkowały zabytki z katedry płockiej oraz darowizny. W 2008 r. Muzeum zyskało nową powierzchnię zlokalizowaną w Opactwie Pobenedyktyńskim w Płocku. Obecnie w tzw. Starym Muzeum znajduje się Skarbiec z zabytkami sakralnymi, numizmatyką i bronią białą. Na pierwszym piętrze zobaczyć można cenne rękopisy, wystawę archeologiczną, duży zbiór pasów kontuszowych, a także malarstwo i rzeźbę. Do Opactwa Pobenedyktyńskiego przeniesiono część zbiorów ze Skarbca. Prezentowane są tu najcenniejsze dzieła złotnicze diecezji – kielich Konrada Mazowieckiego i herma św. Zygmunta z piastowskim diademem oraz gotyckie monstrancje. Obejrzeć można również wystawy: Chrystus w sztuce, XII-wieczna Biblia Płocka, cykl obrazów „Madonny z poezji polskiej" autorstwa Wiesławy Kwiatkowskiej oraz wystawę poświęcona św. Faustynie (przeniesioną na czas remontu Sanktuarium Bożego Miłosierdzia).
- Muzeum Św. Faustyny – w domu zakonnym Zgromadzenia Sióstr MBM przy Starym Rynku znajduje się Sanktuarium Bożego Miłosierdzia, a w nim kaplica z obrazem Jezusa Miłosiernego i relikwiami św. Faustyny. Na placu, w miejscu objawienia, stoi dziś figura Jezusa Miłosiernego. Natomiast w dawnej piekarni, w której siostra pracowała podczas pobytu w domu zakonnym w Płocku (1930 - 1932), znajduje się muzeum św. Siostry Faustyny. Zgromadzono w nim wiele pamiątek i dokumentów związanych z polską świętą i mistyczką. W zabytkowych piwnicach zachował się autentyczny piec do wypieku chleba, natomiast w sąsiednich pomieszczeniach odtworzono wyposażenie kuchni i celę zakonną siostry Faustyny. W 2009 roku rozpoczęła się rozbudowa i remont Sanktuarium Bożego Miłosierdzia, na ten czas wystawa poświęcona św. Faustynie przeniesiona została do Muzeum Diecezjalnego.
- Muzeum Liceum Ogólnokształcącego im. Marszałka Stanisława Małachowskiego – płocka szkoła, popularnie zwana Małachowianką, jest najstarszą w Polsce istniejącą w tym samym miejscu od końca XII wieku. Przez 400 lat jej los był związany z kolegiatą, dalsze 160 lat pod patronatem jezuitów i wreszcie od czasów Komisji Edukacji Narodowej do dzisiaj jest szkołą publiczną. W latach 60. i 70. XX w. nastąpiła rozbudowa szkoły. Przeprowadzono kompleksowe badania architektoniczne i remont zabytkowych budynków. Odsłonięte XIII i XIV-wieczne relikty można oglądać w utworzonym muzeum szkolnym. Obecnie Muzeum jest nieczynne, gdyż od 2012 r. trwa dofinansowany ze środków UE remont zabytkowych budynków szkoły. Podczas prac konserwatorskich ponownie odsłonięto malowidła ścienne o tematyce sakralnej, które w 1912 r. wykonał malarz Władysław Drapiewski (1876-1961). Dodatkowo podczas prac renowacyjnych archeolodzy i ekipy budowlane natrafiły na szczątki ludzkie z pochówków z okresu od XII do XVII w. Odkryte szczątki przekazywane są do

szczegółowych badań archeologicznych, natomiast po zakończeniu prac zostaną ponownie pochowane na terenie szkoły, w wybranym specjalnie na ten cel miejscu. Zakończenie remontu planowane jest na 2014 r.

Jedną z najważniejszych instytucji kultury w Płocku jest Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego. Historia teatru sięga 1812 r., kiedy na budynek Teatru adaptowano kościół Świętej Trójcy. Po zburzeniu Teatru przez wojska niemieckie w 1940 r. ponownie wznowił on swoja działalność dopiero w 1975 r. w Płockim Domu Kultury. W latach 2006-2007 dokonano przebudowy i modernizacji budynku Teatru. Na płockiej scenie wystawia się obecnie od sześciu do ośmiu premier w sezonie. Podstawę repertuaru stanowi polska i światowa klasyka oraz najwybitniejsze pozycje dramaturgii współczesnej.

Ponadto w mieście funkcjonuje Płocka Orkiestra Symfoniczna im. Witolda Lutosławskiego powstała z inicjatywy działaczy Płockiego Towarzystwa Muzycznego. Od 1975 roku orkiestra występowała pod nazwą Orkiestra Kameralna Płockiego Towarzystwa Muzycznego, w styczniu 1977 roku w wyniku przejścia pod mecenat państwa rozpoczęła działalność samodzielną jako Płocka Orkiestra Kameralna, by w roku 1998 zostać przemianowaną na Płocką Orkiestrę Symfoniczną, której patronem został Witold Lutosławski. Obecnie orkiestra bierze aktywny udział w życiu miasta i regionu, prowadząc cykl stałych koncertów symfonicznych oraz bogatą działalność edukacyjną. Jest także organizatorem Letniego Festiwalu Muzycznego w Płocku, uczestniczy gościnnie w festiwalach w kraju i za granicą.

Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki jest miejską instytucją kultury funkcjonującą od 2000 roku. POKiS realizuje zadania związane z edukacją i animacja artystyczną, promocją amatorskiego ruchu artystycznego oraz upowszechnianiem kultury. Działaniem sprzyjającym rozwojowi turystyki, realizowanym przez POKiS jest organizacja lub współorganizacja większości imprez odbywających się w Płocku tj. koncertów plenerowych i salowych, festiwali, plenerowych pokazów filmowych, teatrów ulicznych, wystaw i cyklów wydarzeń artystycznych. Ośrodek odpowiada m.in. za organizację festiwalu Reggaeland i plenerowego festiwalu multimedialnego „Rynek Sztuki". Od 2012 r. POKIS prowadzi także „Galerię Sztuki Dzieci i Młodzieży". W Galerii odbywają się zajęcia plastyczne i warsztaty tematyczne, organizowane są wystawy sztuki dziecięcej oraz sztuki inspirowanej twórczością dzieci z kraju i zagranicy.

Młodzieżowy Dom Kultury w Płocku im. Króla Maciusia Pierwszego prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży w Płocku. Organizuje również konkursy, warsztaty i festiwale o zasięgu lokalnym, regionalnym i krajowym. Placówka aktywnie włącza się też w działania charytatywne, co roku grając z Wielką Orkiestrą Świątecznej Pomocy – w MDK mieści się sztab dla wolontariuszy kwestujących na ulicach Płocka. MDK jest organizatorem Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych HECA. Na program trzydniowego festiwalu składają się prezentacje zespołów teatralnych, korowód na Rynek Starego Miasta, spotkania warsztatowe, imprezy towarzyszące.

Aktywna jest Książnica Płocka im. Wł. Broniewskiego, która posiada 13 filii w mieście. Placówka organizuje wystawy, promocje literackie, sesje naukowe i konkursy literackie o randze ogólnopolskiej, a także oryginalne i ciekawe wydarzenia, jak coroczne rodzinne "Pikniki z Krzywoustym" czy wakacyjne pikniki, prezentujące kraje całego świata z udziałem ambasadorów. W Książnicy gościli m.in. ks. Jan Twardowski, Janusz Głowacki, Ernest Bryll, Andrzej Stasiuk, Wojciech Kuczok, Wanda Chotomska. Ta ostatnia jest patronką nowoczesnej, wręcz wzorcowej biblioteki dla dzieci przy ul. Sienkiewicza.

Do innych instytucji stanowiących bazę kulturalno-rozrywkową Płocka należą m.in. galerie sztuki, np. Płocka Galeria Sztuki, której zadaniem jest promocja sztuki współczesnej, w tym płockiego środowiska artystycznego.

Istniejąca baza kulturalna Płocka jest dobrze zorganizowana i zapewnia turystom możliwość zapoznania się z dziedzictwem historycznym i kulturowym miasta i regionu.

Niewątpliwie jedną z największych atrakcji Płocka stanowi Miejski Ogród Zoologiczny. Ogród powstał w 1951 r. na skarpie wiślanej. Obecnie w ZOO hodowanych jest ok. 3 000 zwierząt w 300 różnych gatunkach, w tym wiele okazów cennych, rzadko spotykanych w innych ogrodach. Przy współpracy z ogrodami botanicznymi, prezentowana jest kolekcja drzew i krzewów. Intensywna modernizacja i rozwój Ogrodu trwa nieprzerwanie od 1997 r. Dzięki inwestycjom prowadzonym na terenie płockiego ZOO powstały nowe ekspozycje, m. in.: woliery dla ptaków drapieżnych i grzebiących, wybieg dla zebr Hartmanna, pawilon tamaryn i marmozet, wybiegi i stajnie dla kopytnych, wybieg pandy małej, wyspa gibbonów, wybieg makaków japońskich, wybieg kangurów, ekspozycja lwów i lampartów perskich oraz ekspozycja pingwinów przylądkowych z basenem i oknem widokowym do podpatrywania pingwinów pod wodą. W ostatnich latach podjęto następujące inwestycje:

- W 2010 roku zakończono pierwszy etap przebudowy Pawilonu Dydaktycznego dotyczący części terrarystycznej. Powstały większe i ciekawsze pomieszczenia ekspozycyjne dla gadów, płazów i bezkręgowców, z wystrojem odzwierciedlającym naturalne środowisko zwierząt. Na końcu Pawilonu utworzono dwie nowe ekspozycje – pszczół miodnych i mrówek, pozwalające na obserwację bogatego życia społecznego tych owadów.
- W 2011 r. otwarto nową ekspozycję „Dżungla tropikalna". Rośliny do dżungli ZOO otrzymało w darze z Ogrodów Botanicznych w Warszawie i Krakowie, z Palmiarni w Poznaniu, a także od osób prywatnych, mieszkańców Płocka. Prezentowane w dżungli zwierzęta to gady, ryby i owady.
- W 2012 r. jako nowe elementy zagospodarowania ZOO oddano do użytku plac zabaw, park linowy oraz zjazd tyrolski.
- W 2013 r. pojawiły się nowe ekspozycje: woliera dla głuszca, 12 nowych terrariów ekspozycyjnych oraz druga w Polsce ekspozycja ursonów.

Ponadto, rok rocznie płockie ZOO pozyskuje nowe zwierzęta wielu gatunków, co dodatkowo podnosi atrakcyjność i rangę placówki będącej jedną z najlepiej ocenianych w kraju.

W mieście działają również trzy kina oraz trzynaście klubów i pubów, stanowiących zaplecze rozrywkowe miasta.

Poniżej przedstawiono frekwencję turystyczną w latach 2006-2012 w wybranych obiektach w Płocku.

Tabela 5. Frekwencja turystyczna w wybranych obiektach w Płocku w latach 2006-2012.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Muzeum Mazowieckie	35 628	51992	37 488	43 923	37 491	59 567	59 979
Muzeum Diecezjalne	8 256	8 420	10 111	13 000	13 888	12 911	14 453
Sanktuarium Bożego Miłosierdzia	16 500	1 645	15 000	200 000 (kaplica+ muzeum)	200 000 (kaplica+ muzeum)	bd.	4 548
Miejski Ogród Zoologiczny	160 834	178 700	193 000	215 000	210 069	246 329	241 000
Płocka Galeria Sztuki	4900	5446	7735	3835	8616	7012	6697

Źródło: Dane Urzędu Miasta Płocka opracowane na podstawie materiałów otrzymanych od poszczególnych instytucji.

Pomimo przejściowych wahań, frekwencja turystyczna we wskazanych instytucjach stale rośnie. Wyjątek stanowi tu Sanktuarium Bożego Miłosierdzia, w którym zanotowano bardzo nierówną frekwencję w poszczególnych latach. Powodem może być zmienne metodologiczne podejście do liczenia osób odwiedzających Sanktuarium. Największą i wciąż rosnącą popularnością cieszy się Miejski Ogród Zoologiczny, co dobitnie świadczy o wysokiej randze tej placówki.

Wzrost liczby osób zwiedzających miejskie atrakcje wskazuje na rosnącą liczbę turystów odwiedzających Płock.

5.5. Szlaki turystyczne

W Płocku i okolicach wyznaczono wiele szlaków turystycznych pieszych. Niektóre z nich przystosowano również do turystyki rowerowej. Obok tradycyjnych szlaków administrowanych przez PTTK i Stowarzyszenie Gmin Turystycznych Pojezierza Gostynińskiego przez miasto przebiegają także szlaki tematyczne, do których należą:

- Europejski Szlak Gotyku Ceglanego – Stowarzyszenie Europejski Szlak Gotyku Ceglanego (niemieckie EuropäischeRoute der Backsteingotike.V.) zostało utworzone we wrześniu 2007 roku jako kontynuacja projektu unijnego pod tą samą nazwą. Należy do niego ponad 30 miast i gmin z Niemiec, Danii i Polski. To właśnie gotyk ceglany pozostawił swoje ślady w krajobrazie regionu Morza Bałtyckiego, a nawet daleko w głębi lądu. Do obiektów gotyku ceglanego obecnych w Płocku należy Kościół pw. św. Dominika, Dom pod Trąbami, Opactwo Pobenedyktyńskie i relikty zamku, budynek Towarzystwa Naukowego Płockiego, dawna kolegiata św. Michała („Małachowianka"), dawna baszta obronna, mur miejski (ul. Bielska 13).
- Szlak Mazowsze Chopina – Płock leży na biegnącym przez Mazowsze szlaku chopinowskim. W 1827 r. Młody Fryderyk Chopin udając się w podróż do Gdańska zatrzymał się w Płocku, gdzie na poczcie nadał korespondencję. Szlak poprowadzono po miejscach, które podczas swoich podróży zwiedzał sławny kompozytor.
- Szlak Książąt Mazowieckich – prowadzi przez miejscowości, którymi władali przez ponad 300 lat następcy Konrada Mazowieckiego. Podzielony został na pięć szlaków tematycznych. Płock, jako historyczna stolica Polski i Mazowsza umieszczony został na szlaku dzięki obecności cennych zabytków architektury tj. XII-wiecznej katedrze NMP – będącej najstarszym na Mazowszu i jednym z najstarszych kościołów w Polsce, gdzie w kaplicy królewskiej znajdują się groby dwóch władców związanych z miastem i katedrą – Władysława Hermana i jego syna Bolesława Krzywoustego. W podziemiach katedry spoczynek znaleźli książęta mazowieccy: Bolesław II, Bolesław III, Henryk, Janusz II, Kazimierz Warszawski, Kazimierz II, Konrad Mazowiecki, Siemowit III, Siemowit IV, Siemowit VI, Wacław Płocki i Władysław I. Czasy Książąt Mazowieckich pamiętają również dwie wieże płockiego zamku (Zegarowa i Szlachecka), który powstał w XIII w. i był pierwszym murowanym zamkiem na Mazowszu.
- Szlak Skarbiec Mazowiecki – Szlak grupuje cztery mazowieckie szlaki turystyczne poświęcone obiektom sakralnym. Dwa z nich poświęcone są obiektom sakralnym w Warszawie, natomiast kolejne dwa obiektom sakralnym na całym Mazowszu. Płock znajduje się na szlaku „Drewniane Skarby Mazowsza" – Kościół pw. św. Aleksego

w Płocku Trzepowie oraz na szlaku „Perły Mazowsza" – Katedra w Płocku i Opactwo Pobenedyktyńskie.

- Szlak Mazowsze na Filmowo – nowopowstający szlak, którego ideą jest ukazanie Mazowsza w sposób niestandardowy. W założeniu szlak promować ma znane z filmów i seriali miejsca i zabytki, których piękno i wyjątkowość docenili reżyserzy i scenarzyści. W Płocku kręconych było kilka filmów i seriali m.in. Stawka większa niż życie, Pan Kleks w kosmosie, Miłość.
- Mazowiecka Droga św. Jakuba **-** rozpoczyna się przy katedrze św. Jana na Starym Mieście w Warszawie. Od katedry szlak prowadzi przez Las Bielański, Tarchomin, Modlin, Zakroczym, Czerwińsk, Wyszogród, Płock do Dobrzynia nad Wisłą. Opuszczając Mazowsze, przez Włocławek, Siniarzewo wiedzie do Mogilna, gdzie wkracza na Wielkopolską Drogę św. Jakuba i jeszcze dalej, poprzez Drogę Lubuską lub Dolnośląską, łączy się ze szlakami w Niemczech, Czechach, Francji, Szwajcarii i Hiszpanii. W dużej części biegnie ona prawym brzegiem Wisły.

Ponadto przez Płock lub w jego okolicach przebiegają następujące szlaki turystyczne:

Szlaki piesze:

- szlak nr 1 a czerwony im. Bolesława Krzywoustego – szlak o długości 65 km rozpoczynający się w Płocku. Szlak przebiega przez Biskupice, Kobierniki, Sikórz, Parzeń, Brudzeń Duży, Cieślin i kończy się w Sierpcu. Po drodze na szlaku spotkać można liczne zabytki architektury. Szlak częściowo nadaje się do uprawiania turystyki rowerowej.
- szlak nr 1 b czerwony im. Bolesława Krzywoustego – szlak o długości 60,5 km rozpoczynający się w Płocku. Szlak wiedzie przez Dzierzązną, wokół jezior Jeziorko, Sendeń i Białe, następnie przez Gorzewo, Kruk i Gostynin, kończąc swój bieg w Kutnie. Szlak przechodzi przez kompleksy leśne i obszary cenne przyrodniczo. Częściowo nadaje się do uprawiania turystyki rowerowej.
- szlak nr 2 żółty, szlak główny Kotliny Płockiej – szlak o długości 71,5 km rozpoczynający się w Dobrzykowie i przebiegający wokół Jeziora Ciechomickiego, Jeziora Górskiego oraz przez Grabinę, Łąck, Jezioro Sendeń, Krzywy Kołek, Trzcianno, Nowy Duninów i Włocławek. Na szlaku znajdują się zabytki architektury. Podziwiać też można obszary cenne przyrodniczo. Szlak częściowo nadaje się do uprawiania turystyki rowerowej.
- szlak nr 3 zielony im. Króla Kazimierza Wielkiego – szlak o długości 71,5 km rozpoczynający swój bieg w Gąbinie. Szlak prowadzi przez Koszelówkę, Matyldów, Jeziora Łąckie Małe i Łąckie Duże, Łąck, Janów, Gorzewo, Lucień, Miałkówek, Jezioro Lucieńskie, Cieślikowo i Jezioro Skrzyneckie, kończąc swój bieg we Włocławku. Na szlaku spotkać można zabytki oraz obszary cenne przyrodniczo. Szlak na większości odcinków nadaje się do uprawiania turystyki rowerowej.
- szlak nr 4 a niebieski „Szlak Nadwiślański im Władysława Broniewskiego" – szlak o długości 32 km. Rozpoczyna się w Płocku i prowadzi przez Soczewkę, Krzywy Kołek i Lucień kończąc swój bieg w Gostyninie. Na trasie malownicze widoki meandrujących

rzek, różnorodne drzewostany i siedliska leśne, jeziora, zabytki architektury, rezerwaty przyrody. Szlak częściowo nadaje się do uprawiania turystyki rowerowej.

- szlak nr 4 b niebieski „Szlak Nadwiślański im Władysława Broniewskiego" – szlak o długości 49 km rozpoczynający swój bieg w Płocku. Szlak prowadzi przez Borowiczki, Wykowo, Białobrzegi, Kępę Polską, Zakrzewo, Podgórze i Wyszogród. Na szlaku podziwiać można liczne zabytki architektury. Szlak nadaje się do uprawiania turystyki rowerowej.
- szlak nr 5 czarny im. Andrzeja Małkowskiego – szlak o długości 25 km rozpoczynający się w Płocku i przebiegający przez Ciechomice, Grabinę, Jezioro Ciechomickie, Matyldów, Zdwórz, Koszelew i Gąbin. Szlak częściowo nadaje się do uprawiania turystyki rowerowej.
- szlak nr 7 czarny im. A. Macieszy – szlak łącznikowy o długości 17,5 km. Rozpoczyna się w Nowym Duninowie i biegnie przez Środoń, Duninów Duży, Jezioro Lucieńskie, Smolarnię i Krzywie. Szlak wytyczony jest pośród kompleksów leśnych.
- szlak nr 8 zielony im. Św. Huberta – szlak o długości 18 km rozpoczynający się w Płocku. Przebiega m.in. przez Cekanowo Las, Słupno, Szeligi, Borowice, Miszewo Murowane i Białobrzegi. Na szlaku znajdują się zabytki architektury murowanej i drewnianej. Szlak nadaje się do uprawiania turystyki rowerowej.
- szlak nr 9 zielony „Leśna Pętla" – szlak o długości 15,5 km rozpoczynający i kończący swój bieg w Gostyninie. Po drodze na szlaku mija się Jezioro Bartoszewo, Osadę Góry, Brzozówkę i Zalesie. Na szlaku można uprawiać turystykę rowerową.
- szlak żółty „Szlak rynnowych jezior polodowcowych" – szlak o długości 15,5 km rozpoczynający się w Gostyninie i prowadzący wokół Jeziora Kocioł, Jeziora Czarnego, Jeziora Przytomnego i Jeziora Skrzyneckiego.
- turystyczny pieszy szlak spacerowy po Płocku – szlak o długości 7 km rozpoczynający się na placu E. Jurgensa przed kościołem Św. Jana Chrzciciela. Dalej szlak wiedzie najatrakcyjniejszymi rejonami Płocka m.in. przez plac obok kościoła Św. Jadwigi Królowej, wzdłuż rzeczki Brzeźnicy, ulicą Parową, wzdłuż Zalewu Sobótka i skarpy nadwiślańskiej, Jarem Kazimierza Wielkiego, a po wejściu na skarpę obok Bazyliki Starokatolickiego Kościoła Mariawitów, by zakończyć się w miejscu rozpoczęcia, przy kościele Św. Jana Chrzciciela.

Szlaki rowerowe:

- Międzynarodowy Szlak Rowerowy EuroVelo R-2, szlak zielony – „Szlak Stolic", ma połączyć Galway z Moskwą. Obecnie dochodzi tylko do zachodniej granicy Polski. Odcinek z Łącka do Kowala jest pierwszym polskim fragmentem szlaku. Następnie wyznakowany szlak na trasie Brochów – Sanniki biegnący malowniczymi terenami Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu do miejscowości Iłów, a następnie doliną rzeki Jeżówki do Sannik. Kolejny etap łączy Sanniki z Tokarami Rąbież i przebiega przez następujące miejscowości: Sanniki – Czyżew – Konstantynów – Gąbin – Dobrzyków – Jordanów – Tokary Rąbież.

- Ponadregionalny Szlak Wisły, szlak niebieski o przebiegu: Soczewka – Płock, Płock – Nowy Kamion, Dobiegniewo – Wistka Królewska – Modzerowo – Włocławek. Biegnie on brzegiem Wisły. Wzdłuż szlaku podziwiać można będące w większości rezerwatami przyrody kępy wiślane (Kępa Rakowska, Antonińska, Wyspy Zakrzewskie, Wyspy Białowieskie, Ławice Troszyńskie, Kępa Wykowska) z przygotowanymi dla turystów punktami widokowymi. Na trasie mijamy malowniczo położone miejscowości: Biśniew, Arciechów, Szory, Pieczyska Łowickie, Troszyn, Dobrzyków, Tokary.
- Ponadregionalny zielony szlak VeloMazowia Nr 20 o przebiegu: Most na Bzurze w Witkowicach – Mistrzewice – Młodzieszyn – Budy Stare – Budy Iłowskie – Łaziska – Miękini – Iłów – Grzybów – Słubice – Grabowiec – Wólka Wysoka – Mocarzewo – Sanniki – Czyżew – Topólno – Gąbin – Zdwórz – Łąck – Sendeń – Białe – Klusek – Murowanka - Skrzynki – Kukawy – Warząchewka Polska – Pinczata – Włocławek. Szlak, zaczynający się przy moście na Bzurze w Witkowicach, liczy 105 km i wraz z istniejącym od kilku lat Kampinoskim Szlakiem Rowerowym połączył Warszawę z Włocławkiem prowadząc po najatrakcyjniejszych terenach zachodniego Mazowsza. W przeważającej części biegnie po dobrych drogach asfaltowych o niewielkim ruchu samochodowym oraz po gruntowych drogach leśnych.

Uzupełnienie szlaku międzynarodowego i szlaków regionalnych stanowi kilkadziesiąt tras łącznikowych oznaczonych kolorem czarnym. Trasy mają od kilku do kilkunastu kilometrów i wyznaczone zostały w najciekawszych pod względem przyrodniczym i kulturowym obszarach.

Szlaki konne:

Na Pojezierzu Gostynińskim wyznaczono szlak, po którym można poruszać się konno. Łączna długość szlaku wynosi 233 km i podzielona została na 20 kilku, kilkunastokilometrowych odcinków. Na każdym odcinku funkcjonują gospodarstwa, zapewniające warunki do noclegu zarówno dla jeźdźców, jak i dla koni. Mankamentem szlaku jest poprowadzenie niektórych odcinków drogami publicznymi.

Warunki dla żeglarstwa:

W Płocku istnieją doskonałe warunki do uprawiania żeglarstwa na rozciągającym się od Płocka do Włocławka Zalewie Włocławskim. Wokół Zalewu zlokalizowane są liczne przystanie wodne i „dzikie" miejsca postojowe zapewniające odpowiednie zaplecze dla żeglarzy. Na zalewie organizowane są również liczne regaty. Bazę dla żeglarstwa stanowią kluby żeglarskie działające w mieście. Jednocześnie daje się zauważyć braki w zapleczu portowym. Rozpoczęta, przy współudziale środków europejskich, przebudowa portu jachtowego pozwoli na wypełnienie istniejącej luki.

Ciuchcia Tumska:

Ciuchcia kursuje w piątki, soboty i niedziele w okresie wzmożonego sezonu turystycznego – od początku maja do końca sierpnia. Ciuchcia odjeżdża co półtorej godziny z parkingu zlokalizowanego w pobliżu płockiego ZOO. Jej trasa prowadzi po najbardziej reprezentacyjnych i najciekawszych miejscach miasta m.in. plac Narutowicza, Stary Rynek, ul. Grodzka, ul. Rybaki, Sobótka. Przejechanie całej trasy trwa ok. 1 godziny 10 minut. Ciuchcia stanowi niewątpliwą atrakcję dla dzieci, a także jest dobrym sposobem na zapoznanie się z zabytkami Płocka.

Rejsy po Wiśle:

W sezonie turystycznym kursuje codziennie po Wiśle statek „Rusałka", który odpływa z przystani przy bulwarze. W weekendy organizowane są również rejsy o zachodzie słońca.

5.6. Organizacje i instytucje związane z turystyką

Rozwój turystyki w mieście i działania zmierzające do podnoszenia atrakcyjności turystycznej Płocka animowane są przez kilka organizacji i instytucji. Do najważniejszych z nich należą:

Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna

PLOT odgrywa podstawową rolę w programowaniu rozwoju sektora turystycznego w mieście. Powołana została w kwietniu 2009 roku z inicjatywy Urzędu Miasta Płocka, organizacji turystycznych działających na terenie miasta i okolic oraz przedstawicieli płockiej branży turystycznej i działa w formie stowarzyszenia. W chwili obecnej organizacja liczy 30 członków: przedstawicieli samorządu lokalnego, organizacji turystycznych, instytucji kultury i branży turystycznej.

Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna podejmuje działania na rzecz rozwoju sektora turystycznego poprzez promocję pozytywnego i atrakcyjnego wizerunku turystycznego miasta Płocka oraz regionu płockiego, inicjowanie działań społecznych i gospodarczych, integrację środowiska turystycznego, a także inicjowanie i współtworzenie produktów turystycznych w Płocku i okolicach.

Organizacja prowadzi kampanie promocyjne w zakresie turystyki poprzez organizowanie i współorganizowanie imprez, uroczystości oraz wszelkich działań w zakresie marketingu i promocji, organizowanie ekspozycji na targach krajowych i zagranicznych oraz współpracę z mediami. Organizuje szkolenia, warsztaty i wyjazdy studyjne ukierunkowane na rozwój turystyki w regionie, jak również propaguje działania zmierzające do ochrony środowiska naturalnego i kulturowego. Jej rolą jest również tworzenie profesjonalnego systemu informacji turystycznej oraz współpraca z organami administracji rządowej, Polską Organizacją Turystyczną, Mazowiecką Regionalną Organizacją Turystyczną, lokalnymi organizacjami turystycznymi, z organami administracji samorządowej, podmiotami gospodarczymi, a także z organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorze turystyki i innymi podmiotami. Od 2013 r. PLOT prowadzi również informację turystyczną.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w Płocku

PTTK krzewi kulturę, kulturę fizyczną oraz rekreację przez turystykę i krajoznawstwo. Przez propagowanie wiedzy ekologicznej, przyczynia się do ochrony środowiska przyrodniczego, uczestniczy w ochronie dóbr kultury, popularyzuje historię Polski i regionalną, współdziała z organizacjami opiekującymi się dziedzictwem narodowym.

PTTK w Płocku prowadzi Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego przy Oddziale Miejskim PTTK. W ramach biura udzielana jest informacja turystyczna, jak również oferowane są usługi przewodnickie oraz dystrybuowane wydawnictwa na temat Płocka. Oddział Miejski PTTK w Płocku jest ponadto organizatorem wielu wydarzeń z zakresu imprez turystycznych, krajoznawczych i sportowych, utrzymuje kontakty i współpracuje z organizacjami krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi

zajmującymi się turystyką, wyznacza, znakuje i utrzymuje szlaki turystyczne oraz rozwija różnorodne formy turystyki aktywnej, rekreacji oraz sportu w powiązaniu z imprezami turystycznymi.

Stowarzyszenie Gmin Turystycznych Pojezierza Gostynińskiego

Do najważniejszych celów statutowych Stowarzyszenia należy m.in.: rozwój proekologicznej infrastruktury technicznej, podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości i rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, wypracowanie systemu edukacji ekologicznej, podejmowanie przedsięwzięć ekologicznych, turystycznych, sportowych, gospodarczych i kulturalnych. Corocznie Stowarzyszenie organizuje Festiwal Folkloru i Kultury Ziemi Kujawskiej i Mazowieckiej „Od Kujawiaka do Oberka", a także plenery artystyczne i warsztaty plastyczne dla młodzieży gimnazjalnej.

Organizacja uczestniczy w targach turystycznych, dożynkach, przedsięwzięciach proekologicznych i edukacyjnych. Organizuje konkursy plastyczne, fotograficzne o tematyce ekologicznej, kulturalnej, muzycznej, promującej piękno gwary. Prowadzi działalność wydawniczą, jest „lokalnym mecenasem sztuki", w tym sztuki ludowej, promuje folklor i jego twórców. Jest integralną częścią regionu, którego historię współtworzy od kilkudziesięciu lat.

Obok Miasta Płocka do Stowarzyszenia należą następujące jednostki samorządu terytorialnego: Gmina Gostynin, Gmina Iłów, Gmina Łąck, Gmina Miasta Gostynina, Gmina Nowy Duninów, Gmina Sanniki, Gmina Słubice, Gmina Szczawin Kościelny, Miasto i Gmina Gąbin, Powiat Gostyniński i Powiat Płocki.

5.7. Informacja turystyczna

Punkty informacji turystycznej są niezbędnym elementem infrastruktury turystycznej. Pozwalają one turystom zasięgnąć wszelkich potrzebnych informacji, prowadzą także działalność promocyjną.

Informacja turystyczna w Płocku działa przy Placu Stary Rynek 8. Do jej głównych zadań należy:

- udzielanie informacji o walorach kulturowych i naturalnych Płocka i regionu,
- gromadzenie informacji o możliwościach wypoczynku i spędzania wolnego czasu w mieście oraz regionie płockim,
- udzielanie informacji o imprezach kulturalnych, sportowych i turystycznych odbywających się w Płocku,
- prowadzenie kompleksowej informacji o bazie wypoczynkowo-hotelarskiej, bazie gastronomicznej, atrakcjach turystycznych, zabytkach, imprezach kulturalnych, sportowych i turystycznych w całej Polsce,
- udzielanie informacji turystom, udającym się na wypoczynek,
- prowadzenie sprzedaży przewodników, informatorów, planów, map Płocka i okolic,
- udostępnianie na miejscu wydawnictwa turystyczne z własnych zbiorów,
- prowadzenie poradnictwa turystycznego.

Informacja turystyczna w Płocku w sezonie letnim działa od 9.00 do 18.00 w dni powszednie oraz od 10.00 do 16.00 w weekendy. W sezonie zimowym działa jedynie w dni powszednie od 8.00 do 16.00.

Może to stanowić pewną niedogodność dla turystów odwiedzających Płock poza głównym sezonem. W mieście funkcjonują także infokioski, które rozmieszczone są w sumie w 24 lokalizacjach. Tak więc turyści odwiedzający Płock zawsze mają możliwość zaczerpnięcia informacji o mieście.

Działalność Informacji Turystycznej została pozytywnie oceniona przez respondentów podczas badania przeprowadzonego w 2011 r. na potrzeby dokonania analizy ruchu turystycznego w Płocku. Zdecydowanie dobrze oceniło ją 17,2% ankietowanych, natomiast dobrze 55,8% biorących udział w badaniu. Negatywnie o działalności Informacji Turystycznej wypowiedziało się jedynie 7,2% ogółu ankietowanych.

Wykres 4. Ocena działalności Informacji Turystycznej w Płocku.

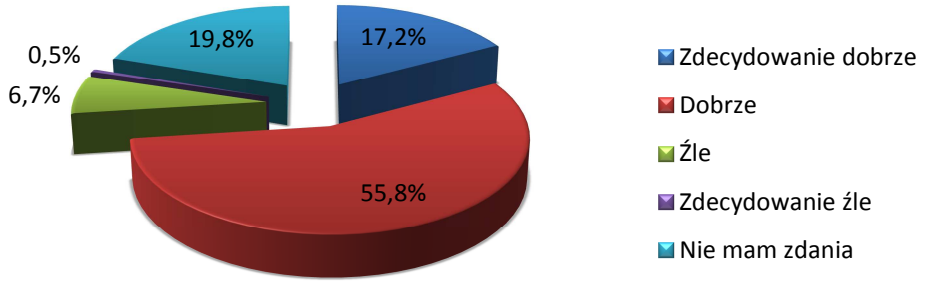

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy ruchu turystycznego, Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna w Płocku, styczeń 2012 r.

6. ANALIZA RUCHU TURYSTYCZNEGO W PŁOCKU

6.1. Charakterystyka turystów odwiedzających miasto

Charakterystyka turystów odwiedzających miasto przeprowadzona została w oparciu o dokument „Analiza ruchu turystycznego w Płocku" przygotowany przez Płocką Lokalną Organizacje Turystyczną w styczniu 2012 r.

Badanie, na podstawie którego dokonana została Analiza, odbywało się od września do grudnia 2011 r. i obejmowało próbę 389 respondentów. Celem Analizy było przedstawienie sytuacji dotyczącej ruchu turystycznego w Płocku. W opracowaniu ograniczono się przede wszystkim do metod opisu statystycznego, w tym metod analizy struktury zbiorowości oraz analizy dynamiki zjawisk.

Wyniki uzyskane w ww. badaniu zostały zaburzone poprzez nadreprezentację ludzi młodych biorących udział w badaniu. W badaniu nie zostały również uwzględnione osoby po 50 roku życia. Przyczyna takiego stanu rzeczy może wynikać z faktu, że turystyka miejska jest głównie domeną ludzi młodych, co potwierdzają również badania ruchu turystycznego prowadzone w innych miastach Polski. Zwykle zauważyć można jednak ok. 8-12% odsetek turystów po 50 roku życia. Niemniej można uznać, że struktura wiekowa osób biorących udział w badaniu w pewnym stopniu pokrywa się ze strukturą wiekową turystów odwiedzających Płock.

Udział osób w poszczególnych grupach wiekowych w badaniu przedstawia Wykres 5.

Wykres 5. Struktura wiekowa respondentów biorących udział w badaniu.

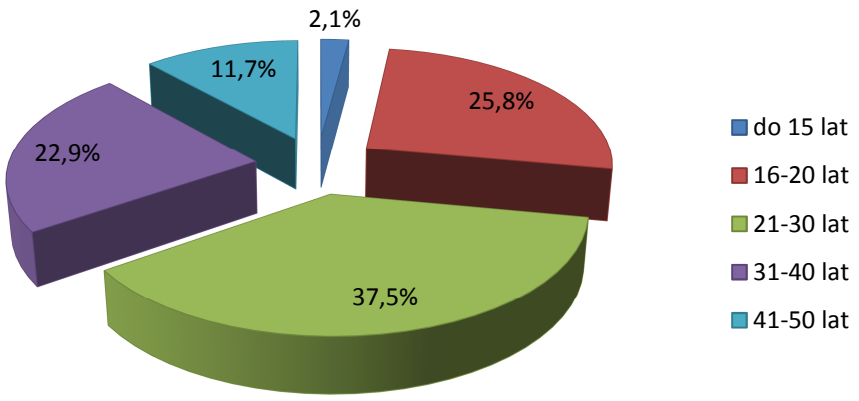

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy ruchu turystycznego, Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna w Płocku, styczeń 2012 r.

Młody wiek respondentów implikował ich status zawodowy. Największą grupę, aż 42,2% stanowili uczniowie i studenci. Wśród turystów odwiedzających Płock znaleźli się także:

- przedsiębiorcy – 16,8%;
- pracownicy przedsiębiorstw poniżej 50 pracowników – 10,3%;
- pracownicy przedsiębiorstw od 50 do 250 pracowników – 3,4%;

- pracownicy przedsiębiorstw powyżej 250 pracowników – 8,5%;
- emeryci i renciści – 7,1%;
- pracownicy jednostek samorządowych – 6,0%;
- pracownicy służb medycznych – 5,7%.

Zdecydowana większość osób odwiedzających Płock to mieszkańcy dużych miast liczących powyżej 25 tys. mieszkańców. Charakterystykę turystów ze względu na miejsce zamieszkania przedstawia Wykres 6.

Wykres 6. Charakterystyka turystów odwiedzających Płock ze względu na miejsce zamieszkania.

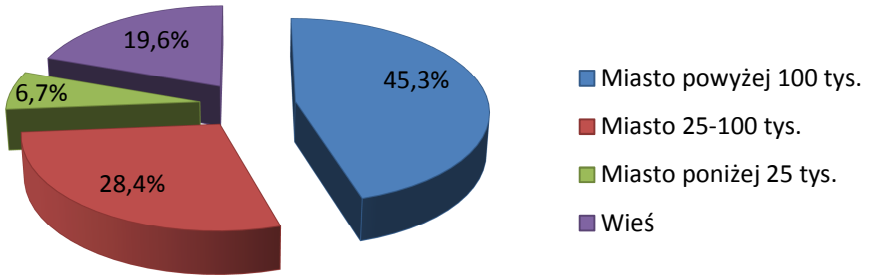

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy ruchu turystycznego, Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna w Płocku, styczeń 2012 r.

W ramach przeprowadzonej ankietyzacji zbadano również przesłanki, którymi kierowali się turyści wybierając Płock jako miejsce podróży. Dominowały motywacje czysto turystyczne, przy czym w tej kategorii ankietowani wskazywali imprezy kulturalne, turystykę, historię Płocka, walory przyrodnicze i rekreację. Wykres 7 przedstawia przesłanki przyjazdu do Płocka.

Wykres 7. Przesłanki przyjazdu do Płocka.

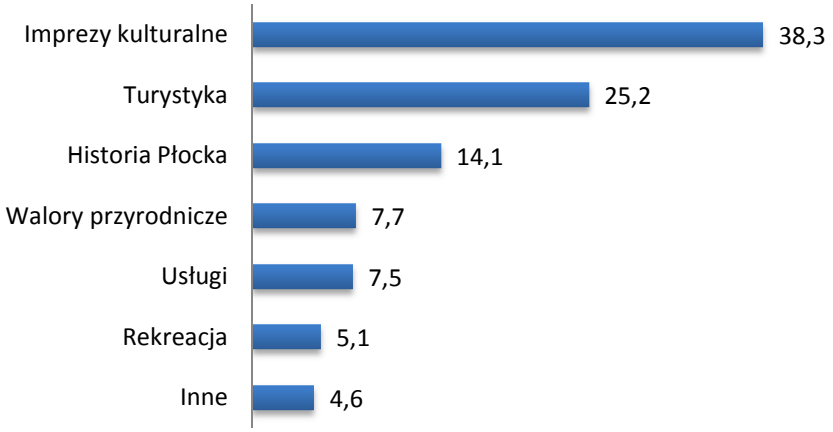

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy ruchu turystycznego, Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna w Płocku, styczeń 2012 r.

Dla blisko 40% badanych głównym powodem przyjazdu do Płocka były organizowane tu imprezy kulturalne. Świadczy to o powodzeniu polityki władz miasta, które kilka lat temu postawiły na organizację dużych wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych. Potwierdzeniem słuszności tej decyzji jest również wskazanie przez $^{1}/_{3}$ respondentów imprez kulturalnych jako podstawowego komponentu atrakcyjności turystycznej miasta. Ponad ¼ badanych jako motywację podała szeroko pojętą turystykę. Wśród motywacji podróży nie wyszczególniono przesłanek biznesowych, odwiedzin u krewnych i znajomych, czy turystyki sakralnej, przyjąć więc trzeba, że osoby kierujące się tymi motywacjami mieszczą się w grupach turystów którzy wskazali imprezy kulturalne, turystykę bądź inne.

6.2. Ruch turystyczny rejestrowany w bazie noclegowej

Ruch turystyczny rejestrowany w bazie noclegowej jest jednym z bardziej miarodajnych wskaźników pozwalających oszacować liczbę turystów odwiedzających miasto. Nie daje on co prawda pełnej informacji o całkowitym ruchu turystycznym gdyż nie uwzględnia tzw. turystów jednodniowych, których często jest kilkakrotnie więcej niż osób pozostających w danym miejscu na nocleg, jednak stanowi tzw. „twarde dane" będące punktem wyjściowym do dalszych analiz. Informacje takie dostarczane są przez Główny Urząd Statystyczny.

Szacując liczbę turystów pozostających w mieście dłużej niż jeden dzień, a więc korzystających z noclegu, należy jednak wziąć pod uwagę, że dane GUS obejmują jedynie turystów korzystających z rejestrowanej bazy noclegowej. Jak wskazano w punkcie 5.1 baza noclegowa ujęta w statystykach GUS stanowi jedynie niewiele ponad $^{1}/_{3}$ miejsc noclegowych dostępnych w Płocku. Ponadto statystyki nie obejmują osób nocujących u rodziny bądź znajomych lub korzystające z tzw. „szarej strefy" noclegowej.

Prowadzone przez GUS statystyki mają jednak charakter danych pozwalających określić aktualne trendy i zmiany w wielkości ruchu turystycznego w Płocku.

Wykres 8. Turyści korzystający z bazy noclegowej w latach 2008-2012.

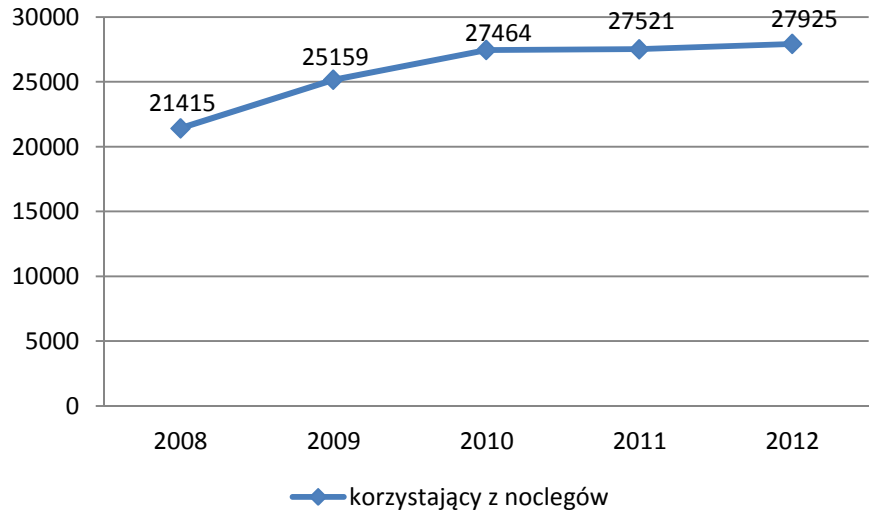

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Powyższy wykres wskazuje, że ruch turystyczny w Płocku systematycznie rośnie. W latach 2010-2012 zauważyć co prawda można jego zrównoważony poziom, jednak w całym analizowanym okresie odnotowano wzrost o ok. 23%. W latach 2008-2012 wdrożonych zostało wiele inicjatyw i inwestycji, których celem było podniesienia atrakcyjności turystycznej miasta. Przedstawione dane dowodzą, że działanie te przyniosły oczekiwane skutki.

Wśród osób korzystających z noclegu w Płocku ok. 14% stanowią turyści z zagranicy, których liczba w analizowanym okresie utrzymuje się na zrównoważonym poziomie. Najwięcej do Płocka przyjeżdża osób z Niemiec (ok. 23% ogółu turystów z zagranicy w 2012 r.). Miasto chętnie odwiedzają również Czesi, Litwini i Włosi.

Wykres 9. Struktura turystów ze względu na miejsce pochodzenia.

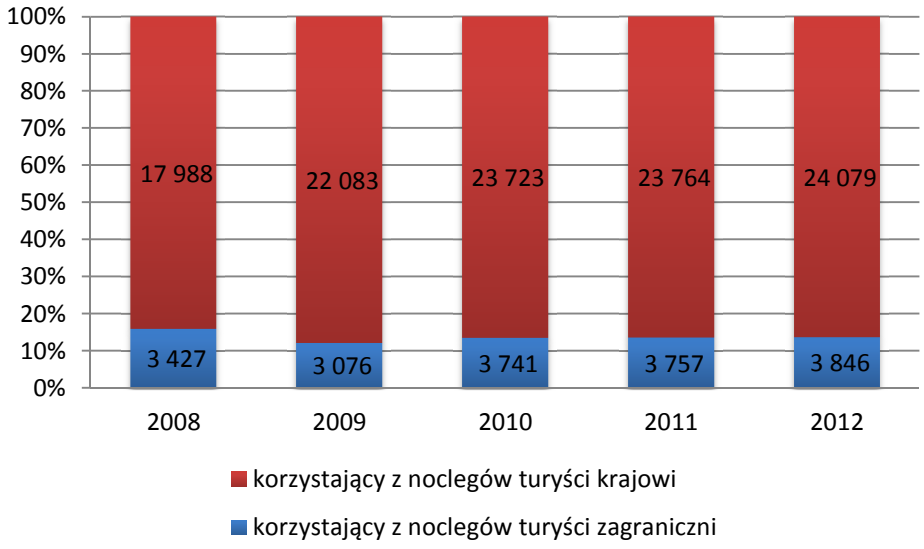

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wg danych GUS w 2012 r. płockie obiekty noclegowe udzieliły ogółem 47 226 noclegów. Oznacza to, że statystyczny turysta zatrzymał się w mieście na 1,7 noclegu. Dłużej niż turyści krajowi pozostawali w mieście turyści zagraniczni, spędzając tu ok. 2,24 noclegu, podczas gdy ci pierwsi jedynie 1,6.

Jeszcze raz potwierdza to dane, że w Płocku przeważają turyści kulturowi nastawieni na uczestnictwo w konkretnych wydarzeniach lub też zwiedzanie miasta, w strukturze przyjazdów dominują więc krótkie weekendowe wypady.

Tak jak wspomniano powyżej, dane GUS zostały wykorzystane w celu ukazania pewnych trendów, nie odzwierciedlają one jednak całkowitego ruchu turystycznego w Płocku. Dysponując danymi na temat pełnej bazy noclegowej miasta, danymi dotyczącymi liczby osób odwiedzających największe atrakcje Płocka oraz analizując badania ruchu turystycznego w innych miastach ocenić można przybliżoną, rzeczywistą liczbę osób zatrzymujących się w Płocku na nocleg, jak również liczbę wszystkich osób odwiedzających miasto przy uwzględnię turystów jednodniowych.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą ocenić można, że w 2012 r. z noclegów w Płocku skorzystało ok. 70 tys. osób, natomiast całkowity ruch turystyczny szacować należy na ok. 200-250 tys. odwiedzających.

7. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest metodą, która pozwala na dokonanie analizy strategicznej miasta Płocka pod kątem warunków dla rozwoju sektora turystycznego. Przeprowadzenie analizy umożliwia uporządkowanie informacji uzyskanych we wcześniejszych badaniach. Posiadane informacje dzielone są na cztery grupy – cztery kategorie czynników strategicznych:

- **S**trengths – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego sektora,
- **W**eaknesses – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego sektora,
- **O**pportunities – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego sektora szansę korzystnej zmiany,
- **T**hreats – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego sektora niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Posegregowane wg opisanych kryteriów informacje zapisuje się w czterodzielnej macierzy, w której lewa połowa zawiera dwie kategorie czynników pozytywnych, a prawa – dwie kategorie czynników negatywnych, zgodnie z przedstawionym schematem. Takie podejście pozwala na sformułowanie zaleceń do planu działań zmierzających do dalszego rozwoju turystyki i poprawy atrakcyjności turystycznej miasta Płocka.

Mocne strony	Słabe strony
▪ Wielowiekowa historia Płocka i jego znaczenie w historii regionu i kraju. ▪ Różnorodność wydarzeń i imprez kulturalno-rozrywkowych oraz sportowych o zasięgu lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim. ▪ Uznane w kraju niszowe festiwale muzyczne – Audioriver i Reggaeland. ▪ Nadwiślańskie położenie miasta. ▪ Zdywersyfikowana oferta turystyczna. ▪ Ciekawe zabytki architektury. ▪ Położenie miasta w otoczeniu obszarów atrakcyjnych przyrodniczo. ▪ Wysoka ranga płockiego ZOO. ▪ Dobrze oznakowane obiekty turystyczne i zabytkowe. ▪ Wysoko oceniane obiekty muzealne. ▪ Dobrze oceniana baza gastronomiczna. ▪ Wieloreligijność, wielokulturowość. ▪ Ośrodek kultu religijnego św. Faustyny. ▪ Wysokie dochody miasta.	▪ Zbyt słabo powszechnie rozpoznawalne turystyczne wyróżniki miasta. ▪ Niewystarczające ułatwienia dla turystów. ▪ Zbyt wąskie wykorzystywanie walorów nadwiślańskiego położenia miasta. ▪ Położenie na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych kraju. ▪ Niedostateczne połączenia kolejowe. ▪ Niezadowalająca dbałość o czystość, estetykę i bezpieczeństwo niektórych obszarów miasta. ▪ Niezbyt dobry stan techniczny i estetyczny niektórych obiektów zabytkowych stanowiących własność prywatną. ▪ Brak koordynacji działań podejmowanych przez organizacje i instytucje zaangażowane w turystykę. ▪ Zbyt słabe wykorzystanie potencjału płockiej starówki.
Szanse	**Zagrożenia**
▪ Indywidualizacja preferencji turystów – możliwości w zakresie rozwoju turystyki hobbystycznej i kwalifikowanej. ▪ Możliwości rozwijania warunków dla aktywnej rekreacji. ▪ Gotowość władz miasta do podejmowania inwestycji i działań w celu rozwoju turystyki. ▪ Bliskość dużych aglomeracji miejskich – Warszawy, Łodzi, Torunia, Bydgoszczy. ▪ Realizacja inwestycji „Termy Gostynińskie”.	▪ Dalsza marginalizacja Płocka na turystycznej mapie Polski. ▪ Uproszczone postrzeganie Płocka (kojarzony głównie z Orlenem i przemysłem rafineryjnym). ▪ Wzrost konkurencji ze strony innych ośrodków turystyki miejskiej i kulturowej. ▪ Możliwość ograniczenia puli funduszy europejskich dostępnych dla samorządów, szczególnie w województwie mazowieckim. ▪ Brak planów dotyczących poprawy dostępności

▪ Dalsza dywersyfikacja i podnoszenie jakości oferty turystycznej. ▪ Możliwość wykorzystania funduszy europejskich w rozwoju funkcji turystycznej miasta.	komunikacyjnej Płocka. ▪ Zagrożenia dla środowiska naturalnego wynikające z działalności rafinerii.

8. KIERUNKI ROZWOJU TURYSTYKI W PŁOCKU

8.1. Realizacja Programu Rozwoju Turystyki w Mieście Płocku w latach 2000-2012

Obowiązujący „Program Rozwoju Turystyki w Mieście Płocku w latach 2000-2012" opracowany został na zlecenie Urzędu Miasta Płocka w 2000 r. i przyjęty uchwałą Rady Miasta nr 684/XXXII/00 z 24.10.2000 r. Wyznaczał on główne cele strategiczne i strategiczne środki rozwoju turystyki w Płocku. Do celów strategicznych zaliczono:

- Wzrost wielkości ruchu turystycznego;
- Wzrost dochodów budżetowych miasta;
- Wzrost dochodów podmiotów obsługi ruchu turystycznego.

Strategicznymi środkami pozwalającymi na realizację celów były:

- Utworzenie „Płockiego Centrum Turystyki";
- Zmiana istniejącego stereotypu zwiedzania miasta z dotychczasowego programu kilkugodzinnego zwiedzania na trasie Muzeum – Katedra – ZOO na program znacznie szerszy, wraz z przynajmniej jednym noclegiem;
- Kompleksowe zagospodarowanie skarpy nadwiślańskiej i terenów przybrzeżnych;
- Rozwój bazy turystycznej, głównie bazy noclegowej do pełnej obsługi ruchu turystycznego.

Wdrożenie Programu Rozwoju Turystyki, a tym samym osiągnięcie stawianych przez dokument celów, wiązało się z realizacją szeregu zaproponowanych działań ukierunkowanych na podejmowanie przedsięwzięć i inwestycji turystycznych. Dokument definiuje w sumie 25 takich działań o różnym stopniu złożoności. Działania koncentrują się zarówno na kwestiach instytucjonalnych, organizacyjnych i promocyjnych, jak również inwestycyjnych. Analizując inwestycje i inicjatywy powiązane z turystyką, które podejmowane były w ostatnich latach w Płocku zauważyć można, że zdecydowana większość działań rekomendowanych do realizacji w ramach Programu Rozwoju Turystyki w Mieście Płocku z roku 2000, została w całości lub części zrealizowana. Powstała Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna, której powołanie wymieniano na pierwszym miejscu Programu. Podjęto działania związane z dalszym zagospodarowaniem płockiej starówki, skarpy wiślanej i Zalewu Sobótka. Rozpoczęto prace zmierzające do kompleksowego zagospodarowania płockiego nabrzeża. Jednocześnie nastąpił wzrost liczebny i jakościowy płockiej bazy noclegowej i gastronomicznej. Płock prowadził również intensywne działania promocyjne. Udało się wykreować nowe festiwale muzyczne o zasięgu krajowym, czy wręcz międzynarodowym: Audioriver i Reggaeland. Te i wiele innych działań zrealizowanych w ramach Programu Rozwoju Turystyki w Mieście Płocku z roku 2000, nie wyczerpują jednak liczby inicjatyw i inwestycji sprzyjających rozwojowi potencjału turystycznego oraz podnoszeniu atrakcyjności Płocka realizowanych w ubiegłych latach.

Miasto prowadzi bardzo aktywne działania promocyjne. Obok tych zrealizowanych na podstawie zaleceń wynikających z dokumentu, warto wymienić chociażby uczestnictwo w targach turystycznych oraz organizowanie stoisk promocyjnych w innych miastach. Na targach Płock promował się m.in. w Berlinie, Warszawie, Poznaniu i Łodzi. Prowadzone są kampanie prasowe, billboardowe i promocyjne w wielu miastach Polski. Działania te przynoszą istotny efekt dodany, przede wszystkim

zwiększając świadomość mieszkańców kraju, co do walorów turystycznych Płocka dotychczas kojarzonego głównie z petrochemią. Dlatego też zaleca się dalsza intensywną promocję miasta i oferowanych przez niego atrakcji.

W celu kompleksowej obsługi ruchu turystycznego otwarta została informacja turystyczna (obecnie pod auspicjami Płockiej Lokalnej Organizacji Turystycznej, wcześniej POKISu) mieszcząca się przy Starym Rynku w Domu Darmstadt.

Elementem, który pozwala na wyeksponowanie piękna Płocka oraz poznanie jego atrakcji są wprowadzone w 2010 r. przejażdżki Ciuchcią Tumską umożliwiającą turystom zapoznanie się z najbardziej reprezentacyjnymi miejscami w Płocku. Panoramę miasta podziwiać można natomiast podczas rejsu statkiem spacerowym Rusałka.

Do wartych odnotowania działań inwestycyjnych należy również budowa otwartego w 2013 r. nowoczesnego placu zabaw i placu wodnego przy Orlen Arenie. Plac podzielony jest na dwie części – pierwsza wyposażona w zabawki, przystosowane dla dzieci w dwóch przedziałach wiekowych: do 7 i do 14 lat oraz piaskownicę. Drugą część placu zajmuje park wodny o powierzchni około 480 m^2, który ma być miejscem do odpoczynku w upalne dni. Powstały na nim podświetlane fontanny o nawierzchni z płyt granitowych wyposażone w 26 dysz. Dodatkowe elementy wyposażenia terenu stanowią m.in. ławki, leżaki, krzewy, trawy ozdobne i trawniki.

Działaniem zwiększającym atrakcyjność turystyczną Płocka jest również realizowana w ramach „Programu zrównoważonego rozwoju systemu dróg rowerowych na terenie miasta Płocka do 2033 r. w ujęciu krajowym, regionalnym i lokalnym" rozbudowa ścieżek rowerowych w mieście. Tylko w 2013 r. zrealizowano:

- budowę ścieżki rowerowej wzdłuż trasy księdza Jerzego Popiełuszki,
- budowę ścieżki rowerowej od mostu Solidarności do ul. Księdza Niedzielaka oraz od mostu Solidarności do ścieżki wybudowanej w latach poprzednich,
- budowę ścieżki rowerowej wraz z chodnikiem przy ul. Chopina,
- budowę ścieżek rowerowych przy ul. Otolińskiej, Granicznej, Bielskiej i Targowej.

Kontynuację prac zmierzających do modernizacji i zagospodarowania płockiego nabrzeża umożliwić ma wykonana w 2013 r. koncepcja programowo-przestrzenna zagospodarowania terenu Płockiego Nabrzeża Wiślanego na odcinku od Płockiego Towarzystwa Wioślarskiego do Jaru Brzeźnicy, obejmująca swym zakresem m.in.: koncepcję zagospodarowania terenu z określeniem funkcji, rozwiązanie układu komunikacyjnego z systemem parkingowym, propozycję lokalizacji rozwiązań kubaturowych, ukształtowanie terenu, powiązanie proponowanych rozwiązań z funkcjami miasta, konfigurację parametrów portu jachtowego, koncepcję adaptacji i rozbudowy obecnego klubu „MORKA" w zakresie funkcji oraz założeń przestrzennych.

Analizując działania podejmowane przez Płock na rzecz rozwoju sektora turystycznego, podnoszenia atrakcyjności i promocji miasta stwierdzić należy, że rozwój turystyki jest kierunkiem priorytetowym w polityce miasta. Wszystkie te działania mają swoje przełożenie na wzrost ruchu turystycznego w Płocku, a ich pozytywny efekt pogłębiał się będzie w kolejnych latach. Niemniej jednak, wskazane są dalsze kroki zmierzające do podniesienia jakości oferty turystycznej Płocka.

8.2. Obszary wyróżniające się możliwościami rozwojowymi w dziedzinie turystyki

Określenie kierunków rozwoju turystyki w Płocku wiąże się przede wszystkim z koniecznością zidentyfikowania obszarów wyróżniających się potencjałem w tym zakresie. Pomocna w tym zadaniu była analiza atrakcyjności walorów turystycznych miasta i okolic, a także przybliżona charakterystyka turystów odwiedzających Płock.

Płock posiada wiele atrybutów atrakcyjnych z punktu widzenia turysty. Problemem pozostaje brak powszechnie rozpoznawalnych wyróżników turystycznych miasta. Kojarzy się ono głównie z przemysłem rafineryjnym i przez większość osób nie jest brane pod uwagę jako potencjalna destynacja turystyczna. Podejmowane w ostatnich latach działania mające na celu wzmocnienie funkcji turystycznej miasta powoli zaczynają przynosić efekty, jednak nadal nie udało się wyodrębnić dla miasta swego rodzaju magnesu – marki, nierozerwalnie z nim związanej.

Podstawową formą turystyki w Płocku pozostaje turystyka kulturowo-krajoznawcza. Płock, jako miejsce o wielowiekowej historii przyciąga osoby zainteresowane poznawczym charakterem spędzania czasu. Są to w przeważającej mierze turyści jednodniowi, przyjeżdzający głównie z województwa mazowieckiego, bądź przebywający na urlopie w okolicach miasta. Oferta miasta w tym zakresie opiera się na istniejących zabytkach oraz na funkcjonujących placówkach muzealnych prezentujących wyjątkowe w skali regionu ekspozycje. Uwarunkowania w sferze kulturowo-krajoznawczej sprawiają, że Płock jest chętnie wybierany przez wycieczki szkolne i inne grupy zorganizowane.

Kompaktowość miasta oraz bliskość wszystkich najważniejszych z punktu widzenia turystów miejsc, prowadzi do jednowymiarowego postrzegania Płocka i ograniczenia jego percepcji turystycznej. Sytuacja ta negatywnie przekłada się na długość pobytu turystów. Osoby odwiedzające Płock, po zobaczeniu wszystkich obowiązkowych punktów programu nie decydują się na pozostanie w mieście na nocleg. Jednocześnie oferta Płocka zbyt mało wyróżnia się spośród ofert innych miast skierowanych do turystów kulturowych. Dlatego też, turystyka kulturowo-krajoznawcza jest obszarem, który w dalszym ciągu posiada ogromny potencjał rozwojowy. Konieczne jest zatem umacnianie istniejących atrakcji przy jednoczesnym poszerzaniu oferty o kolejne elementy np. połączenie zwiedzania miasta z rejsem po Wiśle. Zasadna jest również integracja oferty turystycznej Płocka z ofertami innych miast regionu wyróżniającymi się potencjałem w zakresie turystyki kulturowo-krajoznawczej, opracowanie wspólnych tras zwiedzania, rekomendowanych miejsc historycznych, przewodników i map.

Płock, z powodu ograniczonej liczby atrakcji turystycznych odnotowuje problem z przyciągnięciem turystów na pobyty dłuższe niż jeden dzień. Możliwości rozwojowe w dziedzinie turystyki może przynieść poprawa kooperacji pomiędzy podmiotami sektora turystycznego. Płockie podmioty turystyczne muszą współpracować aby osiągnąć efekt synergii. Aspekt ten odnosi się bezpośrednio do stworzenia większego produktu jako agregatu mniejszych. Dzięki temu turysta będzie miał okazję skorzystać z większej liczby atrakcji turystycznych i zostać w mieście na dłużej. Ponadto, dostarczana jest mu dodatkowa wartość w postaci gotowego planu wyjazdu, co zwiększa szanse na to, że skorzysta z atrakcji, których sam nigdy by nie zaplanował.

Płock pozsiada bardzo bogaty program kulturalny. Niektóre z organizowanych wydarzeń np. festiwale Audioriver i Reggaeland są już powszechnie kojarzone przez miłośników tych nurtów muzyki. Miasto robi dużo, aby być postrzegane jako miejsce atrakcyjne kulturalnie i działania te powinny być kontynuowane. W celu rozwoju oferty festiwalowej wskazane jest zapewnienie większej liczby atrakcji dla ludzi młodych (ciekawych klubów, dodatkowej oferty kulturalnej, możliwości sportu i rekreacji,

itp.), którzy są głównymi jej odbiorcami. Ważne pozostaje również zaspokojenie czasowego popytu na niedrogie miejsca noclegowe.

Ważnym atutem Płocka pozostaje jego położenie geograficzne predestynujące miasto do rozwoju turystyki aktywnej. Przepływająca przez miasto szeroko rozlana Wisła stwarza dobre warunki dla żeglarstwa i innych sportów wodnych. Żeglarstwo jako produkt liniowy zapewnioną ma również odpowiednią infrastrukturę w postaci dogodnych miejsc postojowych i przystani na całym Zalewie Włocławskim. W celu dalszego rozwoju turystyki wodnej w Płocku zagospodarowania wymaga jednak nabrzeże wiślane, które w chwili obecnej jest zdegradowane. Działaniem, które ma na celu częściowe wypełnienie braków w tym zakresie jest prowadzona rozbudowa portu jachtowego.

Wciąż niezagospodarowanym terenem jest plaża nad Wisłą. Szczególnie w okresie letnim charakteryzuje się ona dużym potencjałem, który może przyczynić się do rozwoju turystyki w Płocku. W ostatnich latach odnotowywany jest silny popyt na plenerowe miejsca łączące funkcje gastronomiczno-kulturalno-rozrywkowe. Poszczególne lokale, nie mogą oferować tylko jednej z tych funkcji, lub jeżeli tak się dzieje, w okolicy powinny znajdować się inne komplementarne. Klient – turysta, równie wysoko co dobrą jakość oferty gastronomicznej, ceni sobie animacje i inicjatywy kulturalno-rozrywkowe. Staranne, kompleksowe zaplanowanie przestrzeni nadwiślańskiej, może pozytywnie wpłynąć na rozwój turystyki w mieście. Płock, będzie wtedy nie tylko miejscem do jednorazowego zwiedzenia, lecz alternatywą do odpoczynku od zgiełku dużego miasta, oferującym jednocześnie podobne atrakcje i zaplecze kulturalno-rozrywkowe.

Miasto otoczone jest przez obszary niezwykle atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo. Wokół Płocka wyznaczone zostało wiele szlaków turystycznych pieszych i rowerowych. Pozwala to na rozwój turystyki wędrownej. Obszarem, który pozostaje do zagospodarowania jest kwestia zintegrowania Płocka z istniejącym w regionie systemem szlaków – zwłaszcza rowerowych, które pozwoli na uczynienie z miasta bazy wypadowej dla wycieczek krajoznawczych.

Zaobserwować można nie do końca wykorzystany potencjał rynku turystyki pielgrzymkowej. Płock to miasto wielu cennych obiektów sakralnych, jak również ośrodek kultu św. Faustyny i siedziba Starokatolickiego Kościoła Mariawitów. W przeprowadzonych badaniach ruchu turystycznego nie wyróżniono religijnych pobudek przyjazdu do miasta jednak statystyki prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Bożego wskazują na znaczną liczbę turystów kierujących się tymi przesłankami. Dlatego też, we współpracy z władzami i osobami duchownymi powinny zostać podjęte zorganizowane działania na rzecz rozwoju tego segmentu turystyki.

Zidentyfikowane powyżej, w oparciu o wcześniejszą diagnozę, obszary wyróżniające się potencjałem w dziedzinie rozwoju turystyki pozwoliły na określenie głównych obszarów priorytetowych oraz celów i działań, których realizacja przyczynić się ma do pełniejszego wykorzystania potencjału turystycznego Płocka.

8.3. Priorytety i cele rozwoju turystyki w Płocku

Program Rozwoju Turystyki dla Miasta Płocka do 2019 roku pozwolić ma, w oparciu o potencjał miasta w dziedzinie turystyki, na skuteczne osiąganie określonych celów, dzięki racjonalnemu wykorzystywaniu i umacnianiu tego potencjału. Prezentowana koncepcja dotyczy zarówno procesów rozwoju, jak i budowy spójnej oferty turystycznej dostosowanej do trendów rynkowych i obecnych wiodących w mieście segmentów turystyki oraz ma za zadanie poszerzenie oferty, tak aby była atrakcyjna dla szerszej grupy odbiorców. Planowanym rezultatem wdrożenia działań jest nie tylko

podniesienie liczby turystów odwiedzających Płock, lecz przede wszystkim wydłużenie ich pobytu w mieście.

W ramach Programu zidentyfikowanych zostało pięć obszarów priorytetowych kompleksowo ujmujących możliwości i kierunki rozwoju turystyki w Płocku. W ramach każdego priorytetu zidentyfikowane zostały cele rozwojowe prowadzące do jego realizacji. Całościowe podejście do zagadnienia sprawiło, że cele w ramach poszczególnych priorytetów zazębiają się tworząc rozwiązania systemowe. Kolejnym krokiem było wyznaczenie planu działań, które przyczyniać się będą do osiągnięcia założonych w Programie celów. Rekomendowane działania wdrażane powinny być przy szerokiej kooperacji podmiotów prywatnych i publicznych zainteresowanych rozwojem turystyki w mieście. W szczególności zaś w procesie realizacji Programu powinni uczestniczyć:

- Urząd Miasta Płocka oraz jego jednostki organizacyjne,
- Miejski Zarząd Dróg w Płocku,
- Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna,
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w Płocku,
- Płockie instytucje kultury,
- Płockie muzea i galerie,
- Płockie instytucje i organizacje społeczne oraz stowarzyszenia,
- Zarządzający obiektami sportowymi i rekreacyjnymi w Płocku,
- Płockie hotele i restauracje oraz gestorzy innych obiektów i atrakcji istotnych z punktu widzenia turystyki,
- PKN Orlen,
- Inni partnerzy prywatni.

PRIORYTET I –PŁOCK: NASZE MIASTO

Przesłanką do wyznaczenia priorytetu jest konieczność włączenia mieszkańców miasta w aktywny rozwój turystyki. Płocczanie niejednokrotnie nie postrzegają swojego miasta jako atrakcyjnego turystycznie oraz mają nikłą wiedzę na temat jego historii i możliwości które stwarza. Działania, które będą podejmowane w ramach priorytetu mają za zadanie obudzenie w mieszkańcach Płocka dumy i lokalnego patriotyzmu, a także przejęcie przez nich częściowej odpowiedzialności za sprawy własnego miasta. To mieszkańcy tworzą miasto i klimat, który w nim panuje. Stworzenie odpowiedniej atmosfery sprawi, iż osoby odwiedzające Płock będą się w nim dobrze czuły, co przełoży się na wydłużenie pobytu, czy też chęć powrotu.

Aby to osiągnąć konieczne jest kontynuowanie szerokich akcji edukacyjnych i konsultacyjnych oraz wdrażanie kampanii promocyjnych i konkursów skierowanych do mieszkańców miasta, tak aby sami płocczanie stali się jego ambasadorami. Do osiągnięcia założeń priorytetu przyczyni się realizacja następujących celów:

1.1. Poszerzenie wiedzy mieszkańców Płocka o mieście w którym żyją.

1.2. Integracja mieszkańców.

1.3. Aktywny udział mieszkańców miasta w planowaniu działań na rzecz rozwoju turystyki.

Plan działań w ramach priorytetu obejmuje:

L.p.	Nazwa działania	Opis działania i uzasadnienie
1.	**Akcje edukacyjne dla mieszkańców**	Wdrożenie akcji edukacyjnych dla mieszkańców ma na celu zapoznanie ich z historią i dziedzictwem Płocka, a także z samym miastem. Często sami płocczanie nie wiedzą gdzie w ich mieście znajduje się jakiś obiekt czy instytucja. Akcje pomogą wzbudzić zainteresowanie własnym miastem, dumę z jego historii i obecnych osiągnięć. W chwili obecnej PLOT oraz PTTK Oddział Płock prowadzi podobne akcje, dlatego też rekomenduje się ich kontynuację oraz poszerzenie formuły. Działanie prowadzone może być w formie warsztatów, wykładów, wspólnego zwiedzania, konkursów, artykułów prasowych i akcji billboardowych. Udział w wydarzeniach mógłby być promowany przez specjalne pieczątki, które później można by wymienić na gadżety związane z Płockiem np. koszulki czy kubki „kocham Płock”.
2.	**Konkurs dla mieszkańców na symbol identyfikacyjny Płocka**	Obecnej Płock posiada kilka wyróżników, symboli, czy marek które kojarzone są z miastem. Jednak niezbędnym wydaje się wybranie symbolu, który mógłby zostać wykorzystany do promocji turystycznej. Niejednokrotnie wyróżniki takie stanowią podstawowy magnes decydujący o wyborze danej destynacji turystycznej. Symbolem takim może stać się obiekt, wydarzenie, postać historyczna lub fikcyjna, a nawet regionalny przysmak. Zorganizowanie konkursu dla mieszkańców miasta, którzy mieszkają w Płocku na co dzień, może pozwolić na wyodrębnienie symbolu, a jednocześnie zaangażuje płocczan w sprawy miasta.
3.	**Cykl imprez i konkursów „Półwysep płocki”**	Działanie ma na celu integrację mieszkańców miasta i wzbudzenie w nich zainteresowania Płockiem. Wydarzenia organizowane mogą odbywać się na płockim molo i w jego okolicach. Płockie molo nawiązujące swoim kształtem do półwyspu helskiego, krytykowane jest przez część płocczan. Kolejnym zadaniem akcji będzie więc przekonanie ich do tego obiektu. Jako zaplecze proponuje się niewykorzystywany budynek na końcu molo, w którym w planach funkcjonować miała restauracja. W ramach działania proponuje się konkursy fotograficzne i malarskie o tematyce nawiązującej do Płocka, konkursy z wiedzy o Płocku, imprezy i konkursy sportowe, wystawy płockich artystów, pikniki rodzinne itd.

L.p.	Nazwa działania	Opis działania i uzasadnienie
4.	**Internetowe platformy komunikacji z mieszkańcami**	Aktualnie Płock posiada m.in stronę internetową i funpage na portalu Facebook. Niemniej jednak, wykorzystanie ich ma głównie charakter informacyjny. Dużym atutem tego typu narzędzi jest potencjał dwustronnej komunikacji, niewykorzystany przez miasto. Proponuje się, aby za pośrednictwem dostępnych narzędzi internetowych zaangażować mieszkańców w proces aktywnej komunikacji dwustronnej. Sugeruje się aby skłonić mieszkańców do oceny aktualnej działalności miasta (tj. inwestycje, działania i imprezy), jak również do generowania nowych pomysłów. Tą drogą można także zdobyć informacje o rekomendowanych społecznie kierunkach rozwoju. Aby tego dokonać, należy zaprojektować narzędzia promujące zarówno wymianę myśli na forach dyskusyjnych, jak również skłonić mieszkańców do dzielenia się swoimi pomysłami i wizjami rozwoju miasta. Sposobem na to może być np. organizowanie różnego rodzaju konkursów z nagrodami. Przedmiotem konkursu może być: zdjęcie, pomysły na planowane inwestycje, hasło itp.

PRIORYTET II – PŁOCK: SERDECZNIE WITAMY

Założeniem przyświecającym wyznaczeniu tego priorytetu było uczynienie z Płocka miasta przyjaznego dla turystów tj.: ograniczenie barier i problemów, z którymi borykać się mogą osoby odwiedzające miasto oraz stworzenie udogodnień pozwalających na percepcję Płocka jako miasta życzliwego przyjezdnym i łatwego w odbiorze. Cele, które zostały wyznaczone w ramach priorytetu są następujące:

5.1. Wprowadzenie rozwiązań ułatwiających turystom poznawanie i poruszanie się po Płocku.

5.2. Dbałość o bezpieczeństwo, czystość i estetykę w mieście.

5.3. Poprawa infrastruktury miasta pod względem dostępności dla rodzin z dziećmi i osób niepełnosprawnych, a także dostosowanie oferty turystycznej do różnych grup odbiorców.

Plan działań w ramach priorytetu obejmuje:

L.p.	Nazwa działania	Opis działania i uzasadnienie
1.	**Wspólny bilet do placówek muzealnych, galerii, ZOO wraz z dodatkową atrakcją**	Powodzenie działania zależeć będzie od umiejętności szerokiej współpracy instytucji odpowiedzialnych w mieście za zarządzanie obiektami zabytkowymi, muzeami, galeriami itp. Wspólne bilety do instytucji kultury i rozrywki wprowadzone zostały w wielu europejskich miastach o silnie rozwiniętej funkcji turystycznej, ponieważ są wygodniejsze oraz atrakcyjne ekonomicznie dla turystów. W związku z faktem, iż cena wstępu do powyższych instytucji nie jest w Płocku wysoka, tak więc i cena wspólnego biletu nie mogłaby być istotnie niższa, proponuje się wprowadzenie dla turystów go wykupujących dodatkowej atrakcji np. gadżetu związanego z miastem lub zniżki do współpracującego lokalu gastronomicznego. Rozwiązanie to będzie miało jednocześnie walor promocyjny.
2.	**Akcja „Weekend w Płocku za pół ceny”**	Działanie opiera się na wprowadzeniu w czasie wybranego weekendu w roku (mogą być to dni poza głównym sezonem turystycznym) 50% zniżek w płockich lokalach gastronomicznych, hotelarskich, muzeach, galeriach itp. Powodzenie projektu zależne będzie od szerokiego uczestnictwa partnerów projektu. Lista partnerów biorących udział w działaniach promocyjnych powinna być dostępna w Informacji Turystycznej oraz na stronach internetowych poświęconych turystyce w Płocku i stronach internetowych partnerów. Kampania powinna zostać poprzedzona akcją promocyjną i powtarzana co roku w tym samym okresie.

L.p.	Nazwa działania	Opis działania i uzasadnienie
3.	**Aplikacja na smartphone'y**	Samodzielna możliwość wyszukania i sprawdzenia interesujących danych stanowić może alternatywę dla Informacji Turystycznej. Stworzenie specjalnych, dostosowanych do potrzeb i oczekiwań turystów aplikacji na smartphone'y, z których turysta zaczerpnie informacji o wartych zobaczenia miejscach i ich historii, która podpowie trasę zwiedzania, czy lokalizację najbliższej restauracji, znacząco ułatwi osobom przyjezdnym poznawanie miasta. Dodatkowo aplikacja powinna być wyposażona w funkcjonalności umożliwiające koordynację z innymi serwisami, np. dotyczącymi komunikacji, czy okresowo tworzonymi na potrzeby odbywających się w mieście wydarzeń. Aplikacja powinna być stworzona również w wersji dla osób niewidomych lub niedowidzących w formie przewodnika, który poprowadzi ich po mieście opowiadając o jego historii.
4.	**Kompleksowa oferta turystyczna w preferencyjnej cenie**	Założeniem działania jest stworzenie przez gestorów turystyki, głównie podmioty prywatne, preferencyjnej oferty pobytowej obejmującej nocleg, wyżywienie i dodatkowe atrakcje. Oferta taka mogłaby być wystawiana w preferencyjnej cenie na platformach zakupowych np. Grouponie. W celu opracowania takiej propozycji konieczna jest szeroka kooperacja pomiędzy podmiotami rynku turystycznego w Płocku.
5.	**Dodatkowe patrole straży miejskiej i policji na Starówce**	Wprowadzenie dodatkowych patroli, zwłaszcza w miesiącach wzmożonego ruchu turystycznego pozwoli na zapewnienie turystom poczucia bezpieczeństwa i wyeliminowanie z reprezentacyjnych części miasta elementu przestępczego. Ograniczy również zaczepianie przyjezdnych.
6.	**Większa liczba parkingów dla autokarów**	Znaczną część turystów odwiedzających miasto stanowią grupy zorganizowane, tymczasem w Płocku jest zbyt mało parkingów dla autokarów wycieczkowych. Konieczne jest więc wyznaczenie kolejnych. Sugeruje się udostępnienie i wyraźne oznaczenie miejsca w obrębie historycznego centrum miasta, w którym autokary mogłyby się zatrzymywać wypuścić/zabrać turystów i następnie udać się na parking nawet w dalszej części Płocka.
7.	**Uporządkowanie polityki parkingowej miasta**	W okolicy Starego Rynku i innych reprezentacyjnych części miasta daje się zauważyć niedostatek miejsc parkingowych. Powoduje to pozostawianie samochodów na każdym skrawku wolnej powierzchni, co utrudnia poruszanie się przechodniom i niekorzystnie wpływa na estetykę. Wskazane jest zatem wyznaczenie dodatkowych miejsc parkingowych poza obszarem staromiejskim oraz ograniczenie możliwości parkowania w bezpośrednim jego sąsiedztwie.

L.p.	Nazwa działania	Opis działania i uzasadnienie
8.	**Wprowadzanie ułatwień dla osób niepełnosprawnych**	Poznawanie atrakcji Płocka jako miasta przyjaznego turystom powinno być możliwe dla wszystkich zainteresowanych, także dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się, niedosłyszących, niewidomych. Dlatego konieczna jest stopniowa eliminacja barier, głównie architektonicznych, w dostępie do najciekawszych miejsc w mieście, tworzenie rozwiązań pozwalających osobom niepełnosprawnym na aktywne poznawanie Płocka, czy wprowadzanie ułatwień dla osób niedosłyszących, niewidomych itp. (wizualizacje, makiety i miniatury, sygnalizatory dźwiękowe przy przejściach dla pieszych, wytyczenie szlaku dla osób niewidomych wraz z dostosowaną aplikacją na smartphone'a itp.). Ważnym działaniem umożliwiającym poznawanie miasta będzie stworzenie mapy/listy obiektów, instytucji i miejsc turystycznych wraz ze wskazaniem stopnia ich dostępności oraz przystosowania oferty do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wskazane są również działania na rzecz zachęcania poszczególnych instytucji do wprowadzania dalszych ułatwień, jak również szkolenia pracowników z zakresu obsługi osób niepełnosprawnych.
9.	**Pole namiotowe i dla camperów na skarpie**	Założeniem działania jest wyznaczenie i organizacja na skarpie wiślanej pola namiotowego o podwyższonym standardzie wraz z budową zaplecza sanitarnego, przyłączy dla camperów, przyłączy elektryczności. Realizacja działania pozwoli na wypełnienie luki związanej z niedostatkiem niedrogich miejsc noclegowych, jednocześnie lokalizacja pola na wzgórzu zapewni osobom z niego korzystającym niepowtarzalne walory widokowe.
10.	**Montaż urządzeń płoszących ptaki na płockim molo**	Płockie molo stanowi niewątpliwą atrakcje turystyczną, jednak w celu zachowania jego estetyki konieczny jest montaż urządzeń ultradźwiękowych/dźwiękowych płoszących ptaki. Obecnie molo często zanieczyszczone jest ptasimi odchodami, a jego czyszczenie i konserwacja pochłania znaczne środki.
11.	**Wzmożenie ruchu turystyki biznesowej**	Płock dzięki swojemu położeniu w bliskości 3 dużych miast: Warszawy, Poznania i Torunia jest dogodnym miejscem do organizacji konferencji, szkoleń i wyjazdów integracyjnych. Sugeruje się by zorganizować profesjonalne szkolenie dla osób zarządzających obiektami oferującymi tego typu usługi w zakresie efektywnej sprzedaży i promocji usług turystycznych skierowanych do firm. Ze względu na charakterystykę tego segmentu rynku, działania marketingowe i sprzedażowe musza być prowadzone w bardzo przemyślany i profesjonalny sposób.
12.	**Prowadzenie corocznych, kompleksowych badań ruchu turystycznego**	Badania ruchu turystycznego są kompleksowym narzędziem pozwalającym na określenie popytu turystycznego, jak również scharakteryzowanie turystów odwiedzających miasto (ich liczby, pochodzenia, celu wizyty itp.) i ich preferencji. Są bardzo istotnym czynnikiem pozwalającym programować dalsze działania służące rozwojowi turystyki i podniesieniu frekwencji turystycznej.

PRIORYTET III – PŁOCK:TEATR HISTORII

Płock, niegdysiejsza stolica Państwa i Mazowsza, to miasto o przebogatej historii i upamiętniających ją zabytkach. Płock jest jednym z najstarszych miast w Polsce. Wielowiekowa historia i pełnione w przeszłości funkcje odcisnęły swoje piętno na strukturze i wyglądzie miasta. O bogactwie miasta stanowią również nierozerwalnie związane z nim wydarzenia, postaci i tradycje. Uzupełnieniem w tej sferze są funkcjonujące w Płocku muzea oferujące unikatową ofertę ekspozycyjną, nawiązującą do historycznego charakteru miasta. Dlatego też, działania zmierzające do podkreślania historycznej spuścizny Płocka wydają się w pełni uzasadnione. Działania te zmierzać będą do osiągnięcia poniższych celów:

3.1. Ożywienie płockiej starówki i wzmocnienie jej potencjału.

3.2. Unowocześnienie, uatrakcyjnienie i wzmocnienie przekazu o historycznym dziedzictwie Płocka i okolic.

3.3. Wzmocnienie tożsamości historycznej Płocka.

Plan działań w ramach priorytetu obejmuje:

L.p.	Nazwa działania	Opis działania i uzasadnienie
1.	**Dbałość o czystość i estetykę w otoczeniu obiektów zabytkowych**	Aby Płock był dobrze odbierany przez osoby przyjezdne potrzebna jest dbałość o czystość i estetykę również w rejonach przylegających do obiektów i miejsc reprezentacyjnych. Wskazane jest zatem systematyczne podnoszenie estetyki w otoczeniu reprezentacyjnych części miasta.
2.	**Renowacja kolejnych obiektów zabytkowych**	Wskazane jest dążenie władz miasta do renowacji kolejnych obiektów zabytkowych, w reprezentacyjnej części Płocka. Obok pięknie odrestaurowanych obiektów znajdują się bowiem obiekty zaniedbane (szczególnie unaocznia się to w na ulicy Tumskiej, czy Grodzkiej). Renowacja taka może być utrudniona ze względu na skomplikowane relacje właścicielskie, jednak miasto posiada instrumenty, którymi może zachęcać właścicieli kamienic do ich odnowienia.
3.	**Wyznaczenie rekomendowanych ścieżek zwiedzania Płocka**	Przyjeżdżając do Płocka większość turystów nie zna jego rozkładu i nie potrafi wyznaczyć sobie optymalnej trasy zwiedzania, gwarantującej możliwość poznania wszystkich atrakcji miasta. Dlatego też, rekomenduje się wyznaczenie i oznakowanie takiej trasy. Trasa powinna być wielowariantowa, to jest dopasowana do czasu, który dany turysta może poświęcić na zwiedzenie miasta.

L.p.	Nazwa działania	Opis działania i uzasadnienie
4.	**Ożywienie płockiego Rynku i Starówki**	Płocki Rynek i Starówka nie są popularnymi miejscem spędzania wolnego czasu wśród samych płocczan. Po południu i wieczorem, kiedy zamykane są działające tu urzędy i sklepy, ruch na Starówce zamiera. To niekorzystne zjawisko może być czynnikiem zniechęcającym potencjalnych turystów do dłuższego pobytu w mieście, gdyż stwarza wrażenie, że w Płocku nic się nie dzieje. Aby Starówka stała się miejscem atrakcyjnym dla turystów, musi być miejscem tętniącym życiem, a więc popularnym wśród samych płocczan. Wskazane jest zatem podjęcie działań, które przyciągną mieszkańców – animacje, koncerty i inne rozrywki, obecność ulicznych artystów oraz wypromowanie swoistej mody na bywanie na Starówce.
5.	**Oznakowanie miejsc nieistniejących**	Założeniem działania jest oznakowanie lokalizacji, w których w dawnych czasach znajdowały się historyczne budowle i miejsca. Pozwoli to na kompleksowe ukazanie historii Płocka i jego roli w dziejach Państwa Polskiego i Mazowsza.
6.	**Wzmocnienie obecności Płocka na szlaku Mazowsze Chopina**	Płock leży na biegnącym przez Mazowsze szlaku chopinowskim. W 1827 r. Młody Fryderyk Chopin udając się w podróż do Gdańska zatrzymał się w Płocku, gdzie na poczcie nadał korespondencję. Założeniem działania jest wzmocnienie przekazu o obecności w Płocku sławnego kompozytora poprzez oznakowanie budynku, w którym kiedyś mieściła się poczta, remont jego elewacji oraz wprowadzenie elementów kojarzących się z muzyką fortepianową np. wymalowanie pasów ulicznych w kształcie klawiszy fortepianu.
7.	**Promocja Małachowianki**	Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Stanisława Małachowskiego popularnie zwane Małachowianką jest najstarszą w Polsce istniejącą w tym samym miejscu od końca XII wieku. Od 2012 r. trwa dofinansowany ze środków UE remont zabytkowych budynków szkoły. Podczas prac konserwatorskich ponownie odsłonięto malowidła ścienne o tematyce sakralnej, które w 1912 r. wykonał malarz Władysław Drapiewski (1876-1961). Dodatkowo podczas prac renowacyjnych archeolodzy i ekipy budowlane natrafiły na szczątki ludzkie z pochówków z okresu od XII do XVII w. Dokonane odkrycia pozwalają na postawienie hipotezy, iż gotyk w Polsce zaczął się w Płocku, podnoszą też w znaczący sposób wartość historyczna obiektu. Wskazane jest zatem, po zakończeniu remontu szkoły, podjęcie akcji promujących obiekt. By był on ciekawy dla zwiedzających konieczne jest jednocześnie zapewnienie odpowiednich, powiązanych z tematem ekspozycji. Działania powinny zmierzać do uczynienia z Małachowianki markowego produktu turystycznego.

PRIORYTET IV – PŁOCK: PALIWO DLA AKTYWNYCH

Założeniem priorytetu jest wykreowanie wielowymiarowego wizerunku Płocka jako miasta dla ludzi aktywnych, ciekawych świata i poszukujących wiedzy. Działania podejmowane w tym kierunku zmierzać powinny z jednej strony do poprawy warunków dla aktywnej rekreacji, z drugiej zaś do zapewnienia bogactwa wrażeń i nowych możliwości spędzania wolnego czasu, także w okresie niepogody. W ramach priorytetu planuje się realizację następujących celów:

4.1. Zwiększenie możliwości w zakresie aktywnej rekreacji fizycznej na terenie Płocka i okolic.

4.2. Lepsze wykorzystanie walorów nadwiślańskiego położenia Płocka.

4.3. Wzmocnienie oferty poznawczej i edukacyjnej Płocka.

Plan działań w ramach priorytetu obejmuje:

L.p.	Nazwa działania	Opis działania i uzasadnienie
1.	**Muzeum – laboratorium chemiczne**	Głównym skojarzeniem z Płockiem nadal pozostaje działalność rafinerii PKN Orlen. Konotacje z rafinacją ropy nie są pozytywne i ważą na wizerunku miasta, nie da się ich jednak wyeliminować. Zasadnym jest zatem stworzenie na tej bazie pozytywnych skojarzeń. Jednym z pomysłów jest urządzenie we współpracy z PKN Orlen muzeum – laboratorium chemicznego, w którym zwiedzający zapoznać się będą mogli z najważniejszymi aspektami i pięknem chemii organicznej, samodzielnie przeprowadzać eksperymenty, słuchać wykładów. Laboratorium takie będzie ważnym produktem turystyki edukacyjnej, gdyż możliwe będzie prowadzenie lekcji chemii „na żywo" przyciągając wycieczki szkolne z regionu i całej Polski. Stanowić będzie również ogromną atrakcję dla turystów indywidulanych poszerzając ofertę Płocka.
2.	**Siłownia na powietrzu**	Zlokalizowane na powietrzu urządzenia gimnastyczne są coraz popularniejsze w polskich parkach i zieleńcach. Proponuje się zlokalizowanie urządzeń siłowni na ładnie zagospodarowanej skarpie Wzgórza Tumskiego. Przyciągnie to dodatkowe osoby oraz zachęci spacerujących do wysiłku fizycznego. Ćwiczenie na powietrzu stanowi atrakcyjną alternatywę w stosunku do ćwiczeń na siłowni.
3.	**Włączenie Płocka w system szlaków rowerowych regionu**	Rower staje coraz popularniejszym sposobem na spędzanie wolnego czasu, jak i środkiem lokomocji. Trendy te uwidaczniają się w całej Polsce, chociażby w liczbie sprzedawanych jednośladów. Płock leży w regionie bardzo atrakcyjnym przyrodniczo. W okolicy miasta przebiegają liczne szlaki rowerowe np. EuroVelo, VeloMazovia. Aby połączyć miasto z systemem tych szlaków konieczne jest wyznaczenie i oznakowanie ścieżek dojazdowych i łącznikowych. Wskazane jest również połączenie ich z systemem ścieżek rowerowych funkcjonujących w samym mieście.

L.p.	Nazwa działania	Opis działania i uzasadnienie
4.	**Dalsza rozbudowa ścieżek oraz infrastruktury rowerowej w mieście**	Płock od kilku lat inwestuje w rozbudowę ścieżek rowerowych w mieście. Wskazane są dalsze działania w tym kierunku, które umożliwią stworzenie spójnego systemu ścieżek rowerowych w mieście. System powinien wyposażony być w infrastrukturę uzupełniającą – stojaki na rowery, przyjazdy, podjazdy, sygnalizację itp., które uczynią Płock miastem przyjaznym dla rowerów i rowerzystów.
5.	**Budowa systemu roweru publicznego**	W Płocku wdrożony zostać powinien system roweru publicznego w ramach którego w różnych punktach miasta wybudowane zostaną wypożyczalnie rowerów. Rozwiązanie będzie atrakcyjne zarówno dla mieszkańców, jak i turystów. Przyczyni się także do kreowania wizerunku Płocka jako miasta rowerów.
6.	**Modernizacja i zagospodarowanie nabrzeża wiślanego**	Obecnie nabrzeże wiślane nie jest reprezentacyjnym miejscem Płocka, które mogłoby zostać wykorzystane na cele turystyczne. Nabrzeże jest zdegradowane, straszą betonowe płyty i nierówne chodniki. Dlatego też, wskazanym działaniem będzie remont i modernizacja nabrzeża, wyposażenie go w infrastrukturę żeglarską i elementy małej architektury, urządzenie ciągów pieszych, rowerowych, dla rolkarzy i amatorów nordicwalking, a także zieleńców i placów zabaw. Na tak zagospodarowanym nabrzeżu działać powinny punkty gastronomiczne i usługowe – kawiarnie, piwiarnie, stoiska z pamiątkami, przy czym ważne jest zadbanie o ich estetykę.
7.	**Modernizacja i rozbudowa portu jachtowego**	W Płocku istnieją bardzo dobre warunki dla rozwoju żeglarstwa. Niestety obecnie funkcjonujący port żeglarski jest zbyt mały i nie posiada wielu udogodnień dla żeglarzy. W związku z powyższym proponuje się budowę większego portu jachtowego kompleksowo wyposażonego w infrastrukturę portową.
8.	**Stworzenie wspólnej oferty zwiedzania dla Płocka i okolicznych miejscowości**	Płock położony jest w regionie o bogatej historii. O roli, którą ziemia płocka i okolice odgrywały w przeszłości świadczą liczne obiekty zabytkowe. Sposobem na wydłużenie pobytu turystów jest zaproponowanie im kilkudniowej wycieczki – opracowanie trasy np. samochodowej po największych atrakcjach regionu. Przewodnik powinien być dostępny w formie elektronicznej oraz w formie drukowanej w punktach Informacji Turystycznej, księgarniach, itp. Możliwym działaniem jest również nawiązanie aliansu o charakterze historycznym z innymi miastami regionu (np. Golub-Dobrzyń, Sierpc) i przygotowanie wspólnej oferty turystycznej.

L.p.	Nazwa działania	Opis działania i uzasadnienie
9.	**Kompleksowa oferta wycieczek dla szkół**	Płock, ze względu na walory kulturalno-przyrodnicze jest atrakcyjnym miejscem wypoczynku w skali regionu. Umożliwia połączenie czasu spędzanego na uprawianiu sportu z poznaniem historii i dziedzictwa regionu i kraju. Rekomendowane jest aby miasto przygotowało kompleksową, dwudniową ofertę wycieczek szkolnych. Powinna ona łączyć te dwie sfery. Sugeruje się by oferta była dostępna w kilku formach tj. broszura, film, materiał interaktywny i skutecznie dostarczona do wszystkich szkół województwa mazowieckiego. Stworzenie takiej oferty wymaga kooperacji podmiotów turystycznych i jest ona realnym powodem do pozostania w Płocku na noc. Jednocześnie konieczne jest zapewnienie niedrogiego zaplecza noclegowego dla grup zorganizowanych.

PRIORYTET V – PŁOCK: TYGIEL KULTURY

Płock to miasto, w którym dziedzictwo kulturowe wciąż jest żywe. Stan zachowania materialnej substancji zabytkowej miasta, placówki muzealne oraz szczególny wieloreligijny geniusloci stanowią o wyjątkowości miasta. Jednocześnie miasto znane jest z organizowanych tu wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych, łączy więc wymiar kulturowy z kulturalnym, kulturę związaną z tradycją miasta z kulturą współczesną.

5.1. Wzmocnienie przekazu o ofercie kulturalnej Płocka i okolic.

5.2. Wypracowanie ram współpracy i wspólne działania władz świeckich i duchownych oraz organizacji religijnych na rzecz rozwoju turystyki w Płocku oraz umacniania wieloreligijnego dziedzictwa miasta.

5.3. Stałe rozszerzanie oferty kulturalnej miasta wraz z bieżącą ewaluacją poziomu wydarzeń.

Plan działań w ramach priorytetu obejmuje:

L.p.	Nazwa działania	Opis działania i uzasadnienie
1.	**Popularyzacja płockich festiwali i wydarzeń rozrywkowych**	Niektóre z płockich festiwali i wydarzeń rozrywkowych zyskały już rangę ogólnopolskich i rozpoznawalne są w całym kraju. Niemniej wskazana jest dalsza popularyzacja kilku kluczowych imprez, zarówno w kraju, jak i na arenie międzynarodowej poprzez ich promocję.
2.	**Działania na rzecz City Placement**	City Placement jest jednym z najskuteczniejszych sposobów na promocję danego miejsca. Umieszczenie miasta w filmie, serialu, reklamie, czy akcji książki automatycznie podnosi zainteresowanie daną destynacją. Dlatego też instytucje odpowiedzialne za promocję miasta powinny podjęć odpowiednie działania – zbudowanie sieci kontaktów, promocja Płocka wśród środowisk filmowych, artystycznych itp., zwłaszcza, że miasto było już areną wydarzeń filmowych.
3.	**Integracja oferty kulturalnej i rozrywkowej Płocka i okolic**	Oferta turystyczna Płocka bogata jest w wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, czy sportowe. Podobnie wiele wydarzeń organizowanych jest w okolicznych miejscowościach. Sugeruje się zatem integrację oferty dotyczącej imprez, tak aby najciekawsze z nich nie nakładały się na siebie i jednocześnie nie były też bardzo rozłożone w czasie. Aby turysta wybierający się np. do Gostynina na określone wydarzenie, w następnych dniach mógł bawić się w Płocku. Wskazane jest również stworzenie wspólnego kalendarium, dzięki któremu osoby odwiedzające region będą mogły wybierać spośród interesujących ich atrakcji.

L.p.	Nazwa działania	Opis działania i uzasadnienie
4.	**Podejmowanie wspólnych działań z instytucjami religijnymi w Płocku na rzecz rozwoju turystyki**	Płock dysponuje znacznym potencjałem w sferze religijnej. Posiada wiele zabytkowych obiektów sakralnych, jak również jest miejscem w którym żyła i miała objawienia św. Faustyna. W Płocku zlokalizowana jest również Katedra Mariawicka Starokatolickiego Kościoła Mariawitów. W mieście orgaznizowane są też liczne wydarzenia o tematyce religijnej. W chwili obecnej praktyką jest, że pielgrzymi w grupach zorganizowanych zwiedzają jedynie interesujący ich obiekt i ruszają w dalszą drogę. Działaniem, które powinno być podjęte jest opracowanie we współpracy z władzami duchownymi programu pobytu w Płocku dla przybywających tu pielgrzymów i osób zainteresowanych wieloreligijnym dziedzictwem miasta, tak aby zatrzymać je na dłużej i pokazać zasoby miasta. W programie uwzględnione być powinny zarówno elementy sakralne, czy imprezy o charakterze religijnym, jak również elementy świeckie. Program mógłby zostać rozpowszechniony w biurach i parafiach zajmujących się organizacją turystyki pielgrzymkowej.
5.	**Zagospodarowanie plaży nadwiślańskiej na cele kulturalno-rozrywkowe**	W większości miast Polski odnotowywany jest wzrost popytu na lokale plenerowe. Ponadto, klienci stają się coraz bardziej wymagający i zgłaszają zapotrzebowanie na kompleksowe usługi. Sugerowane jest stworzenie wielofunkcyjnego lokalu plenerowego. Będzie miał on charakter sezonowy, szacowany na okres od maja do września. Należy zapewnić odwiedzającym, szeroką ofertę obejmującą m.in.: • infrastrukturę sportową: boiska do siatkówki plażowej, badmintona, plażowej piłki nożnej itp. • cyklicznie organizowane kina plenerowe, • koncerty, • imprezy taneczne na otwartym powietrzu, • zawody sportowe, • warsztaty: kulinarne, rękodzieła itp. Sugeruje się ścisłą współpracę miasta z prywatnymi podmiotami celem maksymalizacji kompleksowości i jakości oferty.
6.	**Lepsze wykorzystanie Orlen Areny na cele kulturalne i rozrywkowe**	Obecnie największy obiekt sportowy w Płocku wykorzystywany jest głównie na cele sportowe. Praktyka innych miast pokazuje, że stadiony sportowe są doskonałym miejscem również do organizacji wydarzeń o innym charakterze np. koncertów, turniejów, festiwali. Konwencja takiego wydarzenia powinna zostać opracowana w oparciu o najnowsze trendy. Dużą popularnością cieszą się np. zawody związane z grami komputerowymi, programowaniem itp.

L.p.	Nazwa działania	Opis działania i uzasadnienie
7.	**Prowadzenie regionalnych i ogólnopolskich kampanii promocyjnych**	Płock promuje się poprzez prowadzone kampanie oraz udział w targach turystycznych. W celu dalszego rozwoju turystyki w mieście konieczna jest intensyfikacja prowadzonych kampanii promocyjnych – akcje billboardowe, artykuły sponsorowane w gazetach i czasopismach, reklama w innych środkach przekazu. Akcje promocyjne w pierwszej kolejności kierowane być powinny do mieszkańców województwa mazowieckiego, kujawsko-pomorskiego i łódzkiego, jednak prowadzone powinny być również kampanie ogólnopolskie.

9. SYSTEM REALIZACJI I ZARZĄDZANIA PROGRAMEM

9.1. System wdrażania Programu

Dla skutecznego wdrożenia Programu Rozwoju Turystyki dla Miasta Płocka konieczne jest stworzenie sprawnego i skutecznego systemu jego implementacji, który umożliwi włączenie w ten proces szerokiego grona uczestników rynku turystycznego, dostawców usług turystycznych oraz gestorów bazy noclegowej i produktów turystycznych. Dla realizacji Programu niezwykle istotna jest budowa skutecznego partnerstwa na poziomie lokalnym. Udział lokalnych liderów oraz społeczności lokalnej będzie czynnikiem wspierającym lub w wielu przypadkach determinującym procesy implementacyjne. Zasadnicza odpowiedzialność w tej kwestii spoczywać będzie jednak na władzach miasta Płocka, do których należy realizacja polityki rozwojowej, w tym dbanie o rozwój gospodarki turystycznej. Dlatego też do głównych czynników i zadań warunkujących skuteczne wdrożenie Programu należy zaliczyć:

- Przyjęcie Programu Rozwoju Turystyki dla Miasta Płock do 2019 roku przez Radę Miasta jako kierunkowego dokumentu w zakresie rozwoju turystyki.
- Określenie podmiotu w strukturze Urzędu Miasta odpowiedzialnego za koordynację wdrażania Programu.
- Rozstrzygnięcie zagadnień dotyczących rozwiązań formalno-prawnych.
- Ustanowienie struktury organizacyjnej wdrażania oraz określenie zadań poszczególnych podmiotów wyodrębnionych w ramach tej struktury.
- Zabezpieczenie odpowiednich środków finansowych w budżecie miasta na realizację działań określonych w Programie i znajdujących się w jurysdykcji władz miejskich.
- Tworzenie warunków do współpracy z tzw. branżą turystyczną (obiekty noclegowe, lokale gastronomiczne, centra konferencyjne, instytucje kultury, nauki i sportu) w zakresie budowy wspólnych projektów, pakietów produktowych oraz ich sprzedaży i promocji.
- Prowadzenie systematycznych badań rynku turystycznego w Płocku.
- Skuteczne pozyskiwanie środków na realizację działań podejmowanych w celu wdrażania Programu Rozwoju Turystyki dla miasta Płocka do 2019 roku.
- Programowanie oraz podejmowanie działań promocyjnych oraz działań w zakresie budowy wizerunku.
- Skuteczna koordynacja i systemowe planowanie programów turystycznych, imprez i wydarzeń.
- Inicjowanie, opiniowanie i wspomaganie planów rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej i paraturystycznej przez uczestników rynku turystycznego, np. organizowanie wsparcia w zakresie pozyskiwania zewnętrznych środków na projekty inwestycyjne, wydzielenie w budżecie miasta celowego funduszu na wspieranie inwestycji turystycznych i proturystycznych.

Operacyjny horyzont czasowy dla niniejszego Programu obejmuje okres do 2019 roku. Jest to realny okres planowania realizacji projektów turystycznych zaliczanych, z punktu widzenia rozwoju

regionalnego, do projektów małych lub najwyżej średnich. Mając na uwadze powyższe przesłanki proponuje się następujący ramowy harmonogram wdrażania Programu Rozwoju Turystyki dla Miasta Płocka.

Tabela 6. Ramowy harmonogram wdrażania Programu.

Etap wdrażania	Okres realizacji
Okres przygotowania Programu, konsultacji społecznych i wstępnej akceptacji dokumentu	IV kwartał 2013
Przyjęcie Programu jako kierunkowego dokumentu w zakresie rozwoju turystyki	II kwartał 2014
Promocja Programu wśród podmiotów zaangażowanych w rozwój Turystyki w Płocku	2014
Przygotowanie i uszczegółowienie planu wdrażania poszczególnych działań rekomendowanych w Programie	2014
Przygotowanie i realizacja działań objętych wsparciem w ramach Programu	III kwartał 2014 r. IV kwartał 2019 r. + 2 lata
Monitoring i ewaluacja realizacji priorytetów, celów i działań określonych w Programie	Od 2014 r. do 2019 r + 2 lata
Wprowadzanie korekt i zmian do Programu	Od 2014 r. do 2019 r.

Źródło: Opracowanie własne.

9.2. Monitorowanie i ewaluacja realizacji Programu

W celu określenia systemu monitorowania i ewaluacji realizacji Programu istotnym jest przyjęcie założenia, że będzie on dynamicznie modyfikowany i dostosowywany do zmieniających się uwarunkowań. Oznacza to, że prezentowany dokument należy traktować jako uruchomienie procesu strategicznego i wejście na ścieżkę systemowego zarządzania rozwojem turystyki w długim horyzoncie czasowym.

Podstawowym źródłem informacji o stanie realizacji Programu jest system wskaźników monitoringu. Przedstawione wskaźniki pozwolą na ocenę stopnia realizacji określonych celów stawianych w Programie, a tym samym wypełnianie jego obszarów priorytetowych. Zaproponowane wskaźniki podzielić można na dwie zasadnicze grupy. Pierwszą stanowią wskaźniki ilościowe, które odzwierciedlać powinny poziom osiągnięcia wskaźnika w danym roku sprawozdawczym oraz ukazywać jego zmianę w stosunku do roku poprzedniego oraz do roku bazowego. Druga grupa wskaźników dotyczy realizacji ściśle określonych zadań, które po zakończeniu nie będą już podlegać dalszemu monitoringowi.

Monitoring powinien odbywać się raz do roku i być zwieńczony raportem sprawozdawczym, w którym zostanie dokonana ocena osiągnięcia poszczególnych wskaźników monitoringu oraz realizacji zapisanych w programie działań.

Ponadto, raz na trzy lata zaleca się przeprowadzenie badania ewaluacyjnego, którego zadaniem będzie ocena efektów wprowadzonych działań.

Wskaźniki ilościowe:

- Liczba turystów odwiedzających miasto;
- Liczba noclegów udzielona turystom;
- Średnia długość pobytu;
- Liczba osób odwiedzających płockie muzea, ZOO, instytucje kultury, itp.;
- Liczba osób uczestniczących w imprezach i wydarzeniach kulturalnych i rozrywkowych;
- Liczba kampanii i akcji promocyjnych Płocka na poziomie regionalnym i ogólnopolskim;
- Liczba kampanii, akcji i konkursów skierowanych do mieszkańców miasta;
- Liczba wyremontowanych obiektów zabytkowych;
- Liczba imprez i wydarzeń organizowanych na Starówce;
- Liczba nowych elementów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej;
- Liczba rozwiązań i elementów stanowiących ułatwienia dla turystów.

Wskaźniki jakościowe:

Wskaźniki jakościowe monitorowane powinny być zgodnie z listą rekomendowanych działań i sprowadzać się do określenia, czy dane działanie zostało podjęte i w jakim stopniu zrealizowane. Ponadto wskaźniki jakościowe powinny być oceniane w oparciu o rekomendowany do prowadzenia monitoring ruchu turystycznego, który m.in. pozwoli na ocenę zmiany wizerunku Płocka wśród odwiedzających go turystów w kategoriach dotyczących głównych składowych oferty i infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej.